Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера дениз ● ШОАТТА, 12 ноябрь, 1977 шу. ● № 135. (5802). ● Мах 2 кеп.

ЦIЕЧА МАЙДАН ТIА ГIА БОАХ ОКТЯБРО

1977 ШЕРА 7 НОЯБРЕ ХИННА ТIЕМА ПАРАДИ МОСКВАН КЪАХЬЕГАМХОЙ ВИКАЛИЙ ДЕМОНСТРАЦИИ

Цу денга кхача гIерташ кховзткъа шера никъ баьб мехко. Дунен тIа эггара хьалхарча социалистически пачхаьалкхен наькъагIа хилар къовсама, хIама хьакхоллара, коталон зама. ХIаьта тахан, ший эггара доккхагIа дола цIей дездеча хана, советски халкъо доккхал а деш йоах: вай котдаьлар. Котдаьлар революце баррикадашка, граждански тIема унзарча шерашка, хьалхарча пятилеткай дIайхача шерашка. Котдаьлар Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема тохкамашка.

Ткъаь итт шу совгIа ха я вай машара хьалашка даха. Коммунистически парте кулгаллеча Советски Союзага цIаккха а хиннаяц хIанз миссел йоккха экономически Iилма-техническии потенциал, революци яь декхараш кхоачашдяра хIанз миссел аьттонаш хиннадац.

Таханара цIей дездеча дийнахьа планета тIарча дог-уйла цIена мел барий уйла Москвагахьа, цун дегага — ЦIеча майдангахьа ерзаяь я. Дагалохарйда вайна цIей дездеча демонстрацей летописацара мугIараш.

1918 шера 7 ноябрь — революце хьалхара шу даьннад. «Сатоссаш сомайоал Москва. Массе а районашкара центрагахьа дIайелалу локхаш «Интернационал» а долаш, байраккаш яхьаш йоагIа оркестраш лекха процессеш. Наьдар эггара хьалхара халкъа цIей, цунна юкъе дакъа лоацар берригача гражданаша, бартболча дезале вIашагIкхийттача пролетариато а интеллигенце а».

1927 шера 7 ноябрь — индустриализаце наькъа тIа баьннаб мохк. «Майдан тIа гIолла боагIар кустараш, пригородни совхозашкара болхлой, батракаш. Цар яхьар «Индустриализацегарен миллионаш долча ахархой боахамий кооперированегарен — социализмага» яха лозунг.

1937 шера 7 ноябрь — шоллагIа пятилетка чакхйоала шу. Демонстраце арабаьннача москвичаша лахьача транспаранташа дувцар социализм хьалъеча мехко доахача толамех: «Хьаяьй хьалхара гусенични трактор!», «Волжски хий канала чу гIолла Москве кхаьчад»

1947 шера 7 ноябрь — тIемо яь човнаш тоаеш боал мохк. Октябра лу рапорт: «ТIом хьалехьа хиннача боарамга кхаьчай промышленность!»

1957 шера 7 ноябрь — «Колоннашта тIа гIолла сигала урагIа йохийт космически зама хьайийллача Лаьттан искусственни спутника макет».

1967 шера 7 ноябрь — «Сийлахь-йоккхача революце шоллагIа ах баь шу дIадоладаьд советски халкъо, мохк экономически социальнии дегIабоалабара керда хан-юкъ хьа а ешаш».

ХIаьта хIанз **1977 шера 7 ноябрь.**

ЦIе майда. Хьалйнза я трибунаш. Тахан укхаза ба эггара сийлахьа бола хьаьший — Коммунистически парте ветеранаш, Советий Iаьдал доаккхача революционни къовсамашка дакъа лаьцараш. Парте а халкъа а цIерагIа революционнии цIей дездеча деношка царна чIоагIа баркал аьлар новкъоста Л. И. Брежнева.

Трибунаш тIа — СССР-ен РСФСР-ен Лакхехьарча Советий депутаташ, Советски Союзен Социалистически Къахьегамен Турпалаш, производстве хьалхле лелаераши новаторашн, Iилмани культуран гIорбаьнна деятелаш Подмосковьера къахьегамхой.

Советски нахаца дохкха цIей дездеча дакъа лаца ЦIеча майдан тIа яьхкай вошал долча социалистически мехкашкара партийно-правительственни делегацеш, коммунистически, болхлой, къаман-демократически, социалистически а социал-демократически а партей делегацеш, дегIаухача мехкий делегацеш, дунен халкъашта юкъерча демократически къаман прогрессивнии общественни объединеней а организацей а делегацеш. Укхаза я дипломатически корпус.

Кремлевски куранташ тIа итт сахьат доалаш латт. Майдан тIа тIоараш детт. «Ура!», «Даькъала хилба Октябрь!», «Сийле хийла КПСС!». «Коммунистически парте ленински Центральни Комитета — сийле!» яхаш хьахоз. Коммунистически парте а Советски правительства а кулгалхошка моаршал хетта москвичаши столица хьаьшийн ба уж.

Мавзолея центральни трибуна тIа хьалтIаьовл новкъостий **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков.**

Мавзолея трибуна тIа ба Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар дездеча баьхка Болгарски коммунистически парте ЦК Хьалхара секретарь, НРБ Пачхаьалкхен совета Председатель Тодор Живков, БКП ЦК Политбюро член, НРБ Министрий Совета Председатель Станко Тодоров. ВСРП ЦК Хьалхара секретарь Янош Кадар. ВСРП ЦК Политбюро член, ВНР Министрий Совета Председатель Дьердь Лазар, Вьетнама Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь Ле Зуан, Германе Социалистически единии парте ЦК Генеральни секретарь, ГДР Пачхаьалкхен совета Председатель Эрих Хонеккер, СЕПГ ЦК Политбюро член, ГДР Министрий Совета Председатель Вилли Штоф. Корея Къахьегама парте ЦК Политкомитета член, КНДР Центральни халкъа комитета секретарь Лим Чун Чу, Куба Коммунистически парте ЦК шоллагIа секретарь, Пачхаьалкхен советеи Министрий Советеи Председателa хьалхара заместитель, Куба Республика Революционни герзашцарча низий министр Рауль Кастро Рус, Лаоса Халкъа-Революционни парте ЦК Генеральни секретарь, ЛНДР Премьер-Министр Кейсон Фомвихан, Монгольски Халкъа-Революционни парте ЦК Хьалхара секретарь, МНР Сийлахь-йоккхача Халкъа хурала Президиума Председатель Юмжагийн Цеденбал. Польски вIашагIкхийттача болхлой парте ЦК Хьалхара секретарь Эдвард Герек, ПОРП ЦК Политбюро член, ПНР Госсовета Председатель Генрик Яблоньский, ПНР Министрий Совета Председатель Петр Ярошевич, Румынски коммунистически парте ЦК Политисполкома член, СРР правительства Премьер-Министр Маня Мэнеску, Чехословаке Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, ЧССР Президент Густав Гусак, КПЧ ЦК Президиума член, ЧССР правительства Председатель Любомир Штроугал, Югославе коммунистий Союза ЦК Президиума член, СФРЮ Президиума член Владимир Бакарич.

Трибуна тIа ва Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар дездеча веза Финляндски Республика Президент Урхо Калева Кекконен.

Iуйрийна 10 сахьат даьннад. Спасски наIарашкара хьайийллача машинаца аравоал КПСС ЦК Политбюро член, СССР оборона министр Советски Союза Маршал Д. Ф. Устинов. Ленина орден лелаеча Московски тIема округа бIухой командующе эскара инарала В. Л. Говорова денна рапорт дIа а ийце бIухошта юхе гIолла пар цIей даькъала дувцаш чакхвоал министр. Низ бола «Ура!» дек майдан тIа.

БIухошка хьежа ваьнначул тIехьагIа СССР оборона министр В. И. Ленина Мавзолея трибуна тIа хьалтIа а ваьле къамаьл ду.

Новкъоста Д. Ф. УСТИНОВА къамаьл

Новкъостий Советски Герзашцарча Низий бIухой!

Новкъостий Сийлахь-боккхача Октябра, граждански Сийлахь-боккхача Дай-мехкен тIемий ветеранаш!

Советски Союза къахьегамхой!

Тха хьамсара доазол дехьара хьаьший!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, Советски правительства цIерагIа а цар тIадиллaрагIа а шуга моаршал лу аз. Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце кховзткъа шу дуза дерригача халкъа цIей даькъала а дувц.

Кховзткъа шу даьннад Владимир Ильич Ленин керте лаьттача Коммунистически парте хьалхленца Россе болхлойи ахархойи буржуазно-помещичий строй йохаяра цIенхаштта гIайтта а из хьалакьяь а. коталонца социалистически революци чакхъяьккха, дуне масе а тайпара революциони эргадаккхара юхьиг дIайолаяь, капитализмагара социализмага довлара зама хьайийлда.

Лоаццача исторически юкъагIа къовсамен коталони сийлахьа никъ чакхбаьккхаб Советски Союза халкъаша. Цар сийленца лайнад вай мехка тIа мел дена тохкамаш, вахара дерригача доакъошка Iалаьмате йоккхий эргалонаш яьй, СССР-е хьалъяьй дегIаенача социализма общество.

Советий мехка карагIдаьнна сийлахь-доккхий хIамаш дIачIоагIдаьд сийлахьча юбилейна хьалхагIа тIайийцача СССР кердача Конституце тIа, новкъоста Леонид Ильич Брежнева ма-аллара, из я Советски пачхаьалкхе дегIаахара дерригача кховзткъа шера мел даьр дизза чулоаца итог, Октябра дIакхайкаяь кхеяш. Ленина васкеташ толаме кховчашдеш хилар тешавеш хьагойта хIама.

Массе оагIорахьара йийца а йийца керда Конституци тIайийцача вай дерригача халкъо Коммунистически партена гонахьа айхха кхотадеина а долаш боарам боаццаш чIоагIа хьалоац цун ленински никъ. КПСС Центральни Комитета, ЦК Политбюрос. КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела, Ленина гIулакх тешшаме дIахо хьочуш, машаран социальни прогрессан тIехьарча гIорваьннача къовсамхочо Леонид Ильич Брежнева ше кIаьд ца луши беркатеи хьсга къа. Парте кулгал а деш Советски Союза къахьегамхоша творчески хьинарца кхоачашъю КПСС XXV съезда исторически решенеш, иттлагIча пятилетка Iалаьмате йоккхий планаш.

Сиха а тешшаме а дегIаух вай промышленность. Юрташкара къахьегамхой сийленца чакхбаьлар хьувкъама тIехьа лоаттабаьча атта боацача къовсамах. ДIахо дегIаух Iилмен культурен. ХIара шу массаза доал тоалу советски наькха вахара хьали культура боарами. Болхлой класса, колхозни ахархой, халкъа интеллигенце цхьоагIо, вай мехкарча дерригача къамийи народностийи доттагIал, советски общества дерригача ноахалашта юкъера цхьоагIо йохаргйоацаш я. Дунен халкъашта юкъера Советски Союза сий а влияни а геттара а чIоагIа лакхъеннай.

Октябра 60 шу дизар вайна цхьана дезду социалистически содружества дерригача халкъаша, капиталистически мехкий болхлой классо, къаманкортамукъален тIехьарча къовсамхоша, дерригача хьалха латтача адамлено.

Советски Союза Коммунистически парте хьаькъалерча ленински политика, социалистически содружества мехкаша цхьана гIулакхаш чакхдахаро, машар хьаштдолча дерригача низаша хьинаре къовсам лоаттабаро йиш хилийтар дунен халкъашта юкъера кхохкам кIадбеча прогресс хилийта, машар халкъий кхерамзлен чIоагIъяйта.

Машара тIехьара ленински никъ чакх а боахаш, вай Коммунистически партен Советски пачхаьалкхенои вежарашха долча мехкаща цхьана цIенхаштта юхатетт кхерамзленнен халкъаша вIаши цхьана гIулакхаш леладаран духьаленаш уттае, герз Iоаде гIерта, «шийлача тIема» хьисапе социалистически мехкашта духьала моастагIала пропагандистски кампани лелае гIерта империалистически гIоазраш.

Коммунистически партен Советски пачхаьалкхенои дерригIа чакхбоах машара тIехьара, дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбара, герз дIадаккхара тIехьара къовсам. Цунца цхьана цар де мел деза хIама ду мехка оборона дIахо а чIоагIъяра. Коммунистически парте йоакхо ярах, советски халкъо турпала къахьегарях вай Эскаргеи Флотагеи я башха-дика тIема техникеи герзи. Цхьаккха а вай машара вахара тIакховда лоархIавергвоачача тайпара я Советски Союза оборонни потенциал. Социалистически Даьхе тешшаме лораяр, моллагIа агрессор цу сахьате юхатохаргволаш даим кийча хилар шоай сийлахьа декхар лерхI СССР Герзашцарча Низаша.

Варшавски Договора вежарашха долча мехкашкарча эскарий деналерча цхьан строе я долаш СССР Герзашцара Низаш массаза а кийча да социализмана карагIдаьннараш лораде, шоай патриотически интернациональнии декхар доагIача тайпара кхоачашде.

Даькъала хилда Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце къовзткъа шу дизар!

Даькъала хилда турпала советски халкъи цун денал дола Герзашцара Низиш!

Сийле хийла Советски Союза Коммунистически парте — советски обществана кулгалдечеи лостам телачеи низа!

Ура!

ЦIаькха а майдан тIа гIолла дек кхозза эала низ бола «Ура!» Йоккхайча топаша салют лу. Сводни тIема оркестро Советски Союза Гимн йоаккх.

БIухой торжественни марш дIайолаю Московски тIема-музыкальни школа барабанщикийи фанфаристийи колонна.

Майдан тIа я знаменщикий колонна. Хьалха яхь 1945 шера эшаьйча рейхстага тIа егIа Коталон байракх. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема шерашка Коммунистически парте кулгал а деш советски халкъои цун Герзашцарча Низашеи эшайир гитлеровски Германии цун сателлиташи, сийленца кхоачашдир шоай интернациональни декхар.

Трибунаш тIа латтараша чIоаггIа тIоараш детташ тIайийцар Даьхен кортамукъалеи паргIатон бахьанце лоаттабаьча тIем тIа къаьстта белгалъьннача соединеней, доакъой, кемай байракхаш. Царех хIарaяр — халкъеи цун Герзашцарча Низийи сийлахьа реликви.

Мехка керттерча майдан тIа гIолла байракхаш дIаяхьа лакха сийле кхаьчар сийлахьча караула I-ча къаьсттача рота бIухошкеи РСФСР Лакхехьарча Совета цIерагIча Московски Лакхерча общевойсковой командни училища курсанташкеи.

Коталон Байракх яхь тIемеи политически кийчон отличника, мугIарерча Назаров Сергея. Цунна уллув беттара даьха турраш а долаш боагIа ассистенташ Руденский Валерий, Швидкий Александр. Уж а ба отличникаш, комсомольски активисташ.

Знаменщикашта тIехьа боагIа тIема академешка деша багIараш. МоллагIча минуте Коммунистически парте тIахьехарах уж кийча ба Даьхе, цун пачхаьалкхен хьашташ лораде гIовтта.

Мавзолеяна хьалхашка чакхбовл М. В. Фрунзе, В. И. Ленина, Ф. Э. Дзержинске, Советски Союза Маршала Р. Я. Малиновске, В. В. Куйбышева, Советски Союза Маршала С. К. Тимошенко, Ю. А. Гагарина, профессора Н. Е. Жуковске цIерагIча тIема академешка деша багIараш.

ЦIе седкъа тIалатта кIайсигала беса байракх яхьаш боагIа Ленински комсомола цIерагIча хин кIал лелача Ленинградски Лакхерча тIемафорда училище дешаш бараш.

БIубенна ког ловзаш боагIа парашютисташ - десантникаш. Октябра юбилея сийна тIайица хинна социалистически декхараш дизза кхоачашдаьд цу гвардейски даькъа бIухоша. Десантникашта тIехьа боагIа Моссовета цIерагIча Московски Лакхерча пограничии командни училища курсанташ. ЦIе вIашагIъеллача укх шовзткъе пхиъ шера пограничии бIухошта офицерски кадраш кийчъяра даькъе шийна тIадилла декхараш кийчдеш хьайоагIа из.

ЦIеча майдан тIа я ЦIеча байракхa орден лелаеча Черноморски флота форда пехота полк. Цун лични составо декхар тIайийцадар «ТIема-Форда Флоте дикагIйола форда пехота полк» яха цIи яккха аьнна, хIаьта из цо толаме кхоачаш а ду. 1977 шера дерриra дешаратIема декхараш тIехдикеи дикеи оценкаш йоахаш кхоачашдаьд цо.

Майдан тIа гIолла боагIа Ф. Э. Дзержинске цIерагIча дивизе салтийи эпсараши. Царна тIехьа ба Московски суворовски тIема училище дешаш бараш, Ленинградера нахимовцаш.

Цхьаькха колонна — тIема дешара заведенеех эггара къаьнагIа яр — РСФСР Лакхехьарча Совета цIерагIча Московски Лакхера общевойсковой командни училища. Из вIашагIъеллай 1917 шера В. И. Ленина указанегIа вIашагIтеха хиннача хьалхарча революциони пулеметни школа ларда тIа. 1977 шера къонача эпсарий бIаьлагIа выпуск хиннай цига.

ТIема оркестро майда мукъайоалийт. ДIайолалу тIема техника марш. Бронетранспортераща йоагIа М. И. Калинина цIерагIча Тамански гвардейски мотострелкови дивизе подразделенеш. Сийлахьа тIема никъ баьб соединене, цун полкашеи подразделенешеи тIом баьб фронта дукккхача участкашка, хIаьта массаза а гвардейски хьисапе шоай декхараш кхоачаш а даьд. Хьинаре къахьегарца параде дакъа лаца сийлахьа бокъо яьккхай таманцаша. Советски Герзашцарча Низашка хьалха латта соединени яха цIи якккара тIехьа къовсам дIаболабаьча дивизе Советий Мехка 60 шу дизар хьатIакхоачаш рапорт делар тIемеи политически кийчо еча шийна карагIдаьннарех.

ЦIеча майдан тIа йовл десанта тIема машинаш. ХIанзарча низ болча герзаца Iалашъяь я уж.

Майдан тIа я Кантемировски танкови гвардейски дивизе колонна. ГIоръяьннача соединене дукхагIдолча доакъошеи подразделенешеи толаме чакхдаьккхал дешара шу. Октябра юбилейна даха ма-доагIара накъаьдахара гIайица социалистически декхараш.

Массаза а доккхал дайташи деган ураоттадеши чакхъювл артиллеристий марш. Хьинар дола къахьегамхой а герз кхоссара башха-дика говзанчаш а болча цар массаза хьагойт шоаш Даьхенна чIоагIа мутIахьа болга, тIема декхара тешаме болга.

ТIом чакхбаьннача укх ткъаь итт шера массеxказа хийцай Советски Эскареи ТIема-Форда Флотеи тIема техника, Iилманеи производстваеи керда карагIдаьннарий ларда тIа эргайоахаш тоаяьй из. Тахан Эскаргеи Флотагеи я эггара толашагIа йола техника, цу даькъе тайп-тайпарча гIулакхашта лаьрхIа ракеташ.

Майдан тIа я ПВО бIуна ракеташ. МоллагIа хаоттам латте а, дийнахь а буc а лораю пар Даьхен сигале. ПВО бIухой доалахьа я управляеми ракетай автоматизировании комплексаш, истребителаш-перехватчикаш, вай хапара радиолокационни техника. ТIема ракетни техника цхьадола тайпаш параде дакъа лоаццаш да. ПВО бIуна ба опыт йола командирашии инженераши, тайп-тайпара говзалаш йола геттара говза мастераш.

ТIема техника марш чакхйоалаш йоагIа гIашлой бIухой

(Йистедоалар 2-ча оагIо тIа).

Съездий Кремлевски Двореце цIей дездеш хьаьший тIаэцар

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето 7 ноябре съездий Кремлевски Двореце Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарца хьаьший тIайицар.

Цига бар новкъостий Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков.

Царца цхьана президиуме — Советски Союзе юбилей дездеча яьхкача социалистически мехкий партийно-правительственни делегацешта керте латтараш, коммунистически болхлойи партей делегацей кулгалхой. Укхаза ва Финлянде Президент У. К. Кекконен а.

Хьаьший тIаэцача бар КПСС ЦК членаши членалла кандидаташи, КПСС Центральни ревизионни комиссе членаш, парте ветеранаш, СССР-и РСФСР-и Лакхехьарча Советий депутаташ, СССР министраш, военачальникаш, промышленностеи юрта боахамеи хьалхалаттараш, Iилман культураи деятелаш, СССР летчикаш-космонавташ, советски общественноста викалаш, ЦIеча майдан тIа хиннача тIема параде дакъа лаьцараш.

Цига бар Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара цIей дездеча дакъа лаьцараш — къаман-демократически, социалистически, социал-демократически партей, дегIадоагIача мехкий партийно-правительственнии пачхаьалкхени делегацей, дунен халкъашта юкъерча демократически къамани прогрессивни общественни объединенейи организацей делегацей викалаш.

Зале ишта бар Москве аккредитованим бола доазол дехьарча пачхаьалкхений посолаш, духовенства викалаш, советски кхыча мехкийн журналисташ.

Хьаьший тIайийнача къамаьл дир КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева,

Новкъоста Л. И. БРЕЖНЕВА къамаьл

Деза новкъостий!

Хьамсара доазол дехьара хьаьший!

Хьамсара дипломатически корпуса членаш!

Мукъаба сона тхо чIоагIа гIаддахача дийнахьа, Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хинней Советски пачхаьалкхе хьаккхеллан 60 шу дузача дийнахьа шуга массанега а дег тIара моаршал хатта. (ТIоараш тох).

(Йистедоалар 2-ча оагIо тIа).

РЕСПУБЛИКА МВД БОЛХЛОШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Правопорядоки социалистически законности чIоагIдеча балха тIа дика хIамаш карагIдувларахи Советски милице 60 шу дизарца дувзадениеи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен Грамота дойла:

Алиев Лема Асхабовича — НГIАССР МВД уголовни розыска воккхагIволча инспектора.

Албасов Саладн Селимсултановича — Ножай-Юртовски РОВД паспортни истола начальника.

Бейтельгиреев Мисирпашана — Гудермесски горисполкома чурча ведомственни доацача хан отделене начальника.

Горнушкин Владимир Алексеевича — НГIАССР МВД следственни отдела следователа.

Петрушин Александр Ивановича — НГIАССР МВД следственни отдела следователа.

Пантелеев Евгений Ивановича — НГIАССР МВД следственни отдела начальника.

Тонконогов Иван Ивановича — НГIАССР МВД ведомственни доацача хан начальника.

Цороев Сейд-Ахмеда — Ачхой-Мартановски РОВД милиционера.

Эльмурзаев Лока Адамовича — НГIАССР МВД наькъашка хьожача дивизиона воккхагIволча инспектора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1977 шу, 4 ноябрь.

СОВЕТСКИ МИЛИЦЕ ВЕТЕРАНАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Социалистически законность чIоагIдеча дика хIамаш карагIдувларах, республика МВД органашка дукккхача шерашкеи беркатеи болх барахи Советски милице кховзткъа шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен Грамота лойла:

Дымпер Адам Феликсовича — персональни пенсионера.

Дормидонтов Степан Григорьевича — пенсионера.

Межиев Ахмет Алхастовича — пенсионера.

Ханиев Iаддала Махьмада — пенсионера.

Экажев Дзоврбика Махьмада — пенсионера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1977 шу, 27 октябрь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЗАСЛУЖЕННИ ЮРИСТА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Республике правопорядоки социалистически законности чIоагIдеча дика хIамаш карагIдувларах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика заслуженни юриста сийлен цIи лойла.

Албогачиев Асхьаба Iадсалама — Назрановски райисполкома чурча гIулакхий отдела начальника заместитела.

Горданов Мажита Бахьаудина — Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда члена.

Петрова Инна Алексеевнана — НГIАССР МВД следственни отдела къаьстта лоархIаме долча дешай йоккхагIйолча следователа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1977 шу, 4 ноябрь.

СОВЕТСКИ МИЛИЦЕ 60 ШУ ДИЗАРА ХЕТАЯЬ ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНИ

10 ноябре Грозне Лермонтова цIерагIча театре хилар Советски милице 60 шу дизара хетаяь торжественни собрани.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара А. В. Власова обкома бюро, НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиумеи Министрий Советеи цIерагIа республика милице болхлой дег тIара даькъала бийцар сийлахьча юбилейца, правопорядоки социалистически законности дIахо а чIоагIдара цар шоай низаши хьинари кхоадергдоацилгах тешаш хилар дIа а аьлар.

Юбиляршка дIайха моаршал делар партийни, советски общественни организацей, къахьегамхой коллективай викалаша.

Доклад йир Нохч-ГIалгIай АССР чурча гIулакхий министра А. Ф. Буза.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Х. Бокова милице ветераний группаеи республика чурча гIулакхий болхлоштеи дIаелар Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташи Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни юриста цIераш яларах дола дипломаши.

ДЕГ ТIАРА ВIАШАГIКХЕТАР

Самардийнахьа КПСС Нохч-ГIалгIай обкоме тIайийцар КПСС ЦК-рча Лакхехьарча партийни школе шин бетта йолча курсашка дешаш болча Польски Халкъа Республика кулгаллеча партийни болхлой группа. Цунна керте латт Польски вIашагIкхийттача болхлой парте Радомски воеводски комитета секретарь Ю. Тобиаш.

Польски доттагIий вайцига баьхкаб республикера партийно-политически боахамеи болх бовза.

Парте областной комитета хьалхарча секретара А. В. Власова хьаьшашта йовзийтар КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъеш парте обкома беча балха стили методаши.

КПСС обкома секретара М. О. Бузуртанова дийцар СССР кердача Конституце проект ювцилга республике чакх мишта даьккхар, из болх беш партийни организацеша лелаяьча формаехи методехи. Къамаьлаш деча дакъа лаьцар КПСС обкома шоллагIча секретара М. Ш. Баматгиреева, НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Х. Бокова, КПСС обкома секретараша М. А. Дорохова, Л. Д. Магомадова, КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара Н. И. Семенова, республика кулгаллеча кхыча болхлоша.

Къамаьл чакхдаьлар безамеча хьале. Цул тIехьагIа хьаьший хьежар городага. Грозне керттерча майдан тIа цар зизаш дехкар Коммунистически партин Советски пачхьалкхен хьаьнча В. И. Ленина памятника хьалхашка.

Польски доттагIий хилар СССР 50 шу дизара цIерагIча химически заводе. «Грознефтеоргсинтез» объединене генеральни директора Л. И. Шилова, завода директора Ю. Н. Казюна, объединенеи заводеи парткомий секретараша В. Л. Семеновеи В. И. Савинеи хьаьшашта довзийтар грозненски химикий сийлен гIулакхаш, партийни комитетий болх, коллективаш дегIаяхкара социальни планаш кхоачаш мишта ю дийцар. Хьаьший хьежар заводa цехашка, цул тIехьагIа хилар завода профилакторе. ДIахо йодача хана уж хургба гор. Грозне предприятешкеи партийни комитеташкеи, мехкдаьтта промыслашка, Наурски, Веденски, Ачхой-Мартановски районий боахамашка хьожаргба республика хозача моттигашка.

Беза польски хьаьший вайнига бахкар дика хеташ, цIенча дег тIара лов вайна Нохч-ГIалгIайчене йоаккхаш йола ха цар деган хьесташ хилар.

ЯлхазлагIа хержача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета ялхлагIа сесси хьаелларгхиларах

ЯлхазлагIа хержача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета ялхлагIа сесси хьаелларгья 1977 шера 16 ноябре Iуйрийна 10 сахьат даьлча КПСС обкома политически дешара ЦIагIа.

Депутатаншта регистраци ергья 1977 шера 15 ноябре Iуйрийна 9 сахьат даьлча дениз сайрийна 8 сахьат даллалца Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумеи (Комсомольски улица, 112, 4-гIа этаж, № 101 йола цIа), 1977 шера 16 ноябре Iуйрийна 8 сахьат даьлча дениз политически дешара ЦIагIеи.

ЦIЕЧА МАЙДАН ТIА ГIА БОАХ ОКТЯБРО

(Йистедоалар. Доладур 1-ча оагIо тIа).

оперативно - тактически ракетай колонна.

Боарам боацаш халкъа, хьамсарча Коммунистически партена мутIахьа бола Эскарен Флотен советски бIухой даим кийча ба Даьхе, ерригa социалистически содружество лорае гIовтта.

Майдан тIа марш ек: трибунашта хьалхашка гIолла чакхйоал сводни тIема оркестр.

БIухой торжественни марш чакхъяьннай.

ЦIеча майдан тIа бовл цIе костюмаш тIаювха байракхаш вымпелаши бе йоахка кагий нахи мехкарий. ДIайолалу цIейна хетаяь манифестаци.

— «Даькъала хийла Сийлахьйоккха Октябрьски социалистически революця — XX бIаьшерен керттера событи, адамленэ капитализмагара социализмага довлара дерригдунен-исторически гола тохар дIадоладалар!» — хьахоз трибуна тIара. Цунна жоп луш кхоза «Ура!» оал.

Исторически музея оагIорахьара хьайоагIа В. И. Ленина портрет тIалатта машина. Цунна уллув я матросаш, салтий, болхлой-цIе гвардейцаш тIабола трузовикаш. Манифестаце доакъашхоша В. И. Ленина Мавзолей тIа зизаш Iодохк.

Майдан тIа боагIараша цIеча байракхех вIашагIдохк КПСС яха алапаш. Манифестаце дакъа лоацараша лакха айдаь дахь КПСС ЦК Политбюро члений портреташ.

Хьагучайовл машинаш. Царех цхьане тIа да КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева фотопортрет, КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совето РСФСР Лакхехьарча Совето цхьана яьча торжественни заседане доклада тIара мугIараш. вокх машинаш тIа да заседане тIанйцача «Советски халкъага» даьча кхайкарален «Дунен деррисача мехкий халкъашка, парламенташка, правительствашка» даьча кхайкарален фотокопеш.

Майдан юкъе я гонахьа союзни республикай гербаш йола СССР йоккха иллюминированни Герб. Манифестанташа дIаюха йоаржаьча байракхаш тIа союзни республикай халкъий меттала «Даькъала хийла СССР Конституци!» аьнна яздаь да.

ЦIеча майдан тIа да СССР халкъий къаман костюмаш тIаювха бераш. Цар партен правительствай кулгалхошта лу зизаши цIе банташи.

Майдан тIа я Москван — турпала-города, къахьегамхочун-города байрах. Цунна уллув я Коммунистически парте ветераний — революце доакъашхой, Советски Союзен Социалистически Къахьегамен Турпалий, производства хьалха латтарийн новаторийн колонна. Цар яхь московски предприятей байракхаш. ДIайолалу цIейна хетаяь столица къахьегамхой викалий демонстраци.

ЦIе банташ ехка демонстраце арабаьннаб Владимир Ильича цIерагIча завода электромашинаш ераш. ТрадицегIа энзай хьалхара корсамаш цар ехкар В. И. Ленина памятника юххе. Укх шера юбилей сэзьай ильичевцаша: итт шу хьалхагIа ЭВИ яхача дикагIа йолча электродвигателашта мехка эггара хьалхарчарца елар паччахьалкхен дикала Знак. Сийлахь Знак тIалатта хьалхара двигатель СССР революце Музее латт хIанз. ХIанз предприяте арахец 50 тайпара хIана яц аьнна эггара дикагIйола электрически машина.

«Дерригa — болхлошта, дерригa — къахьегамхошта!» — Сийлахь - боккхача Октябра хьалхара шу дузаш заводе шё къамаьл деш уж дешаш аьлар В. И. Ленина

— Тха вахара закон хинна дIаэттад Ильича уж дешаш,— дувц керттерча механика В. В. Пикунова. Токарь волаш балха венав из заводе. хIаьта тахан — керттерча специалистех цаI ва. ЭВИ дешаш ва хIара кхоалагIвар: иштта да хано дIадехар.

«ЗИЛ» объедиинене цIейна луча рапорта тIа йоах: кийчъяьй ЗИЛ-169 яхача автомобила опытни образец. Ма-тара яц из цхьан хана заводо арахецаш хиннача АМО-на. Цу тайпара эггара хьалхара итт машина Москван улицашка араьлар 1924 шера 7 ноябре. Цар тIа яр «Болхлочо-дас хьаю капиталистага ца хиннача тайпара йола автопромышленность» яха лозунг. АМО заводах тахан хиннай ялхайтта филиал чуйоагIа ЗИЛ объединени. ХIара 108 секунд массаза йоал цун керттерча конвейер тIара арайоал башха-дика автомобиль. ЦIей хьатIакхоачаш планал совгIа арахийцай 1020 грузовик.

Кхеташ йола подшипник — ЦхьоалагIча паччахьалкхен подшипниковни завода символ. Даим дIахьалхашкахьа ахарца массаза а белгалйоалаш хиннай хьалхарча пятилетке хьаьча предприяте коллектив. Дунен практике духхьашха укхаза хьайир дукххача тайпара подшипникаш арахеца автоматически цех. СЭВ членаша-мехкаша цхьана лелаеча Iилма-технически программашка хьежжа, москвичаша шоаш яь разработкаш дог раьза а долаш дIател ВНР-ерча, ГДР-ерча, ПНР-ерча, кхыча социалистически мехкашкара шоай коллегашка.

Колоннаша дахь керда рапорташ, керда лозунгаш. «Юбилейни вахта хьинаре чакхъяккха!», «Улув цхьаккха тIехьавусар ма-хилийта!», «Эффективности дикалеи пятилеткана — тIехдика оборудовани» — иштта я «Красный пролетарий» яхача завода болхлойн специалистийн девиз. Вай мехкарча хIара кхоалагIча токаро цу марках йолча станока тIа болх бу.

Станокаш ерий колоннаца ва СССР Паччахьалкхен премел лауреат шлифовщик коммунист В. В. Маринин — краснопролетарций йоккхача династе да. Юкъера дIалаьрхIача МаринингIар заводе болх бу кхо бIаь шу гаргга да. Цу династе ба болхлой, мастераш, технологаш, конструктораш.

Станокаш елга — индустриальни Москван керттерча специальностех цаI. ХIара бетта столице хьаю цхьа эзари ах эзари совгIа станоки автоматически линей итт комплекти гаргга. Царех дукхагIа яраш арахец СССР 50 шу дизара цIерагIча заводо. Коллективо демонстраце енача транспаранта тIа аьннад. заводо шу доладелча дезъ арахийцача оборудоване кхоберга эзар совгIача производственни болхлочун къахьегам.

Революце романтически символ — цIе гвоздикаш екай-демонстраце краснопресненаша. Йоагаш йола цIи — района эмблема. Цо сийрдайоах граждански тIем гIа болхача бIухой батальоний юхьмараш, денал долча Пресня Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа сий даьккхарий юхьмараш. Уж хиннав 45 эзар. Ткъа вурийтнех хиннав Советски Союза Турпал. Тыле а шоаш па кхобеш къахьийгад краснопресненцаша. «Красная Пресня» яхача заводо арахецаш хиннай гIоръьнна «Катюшаш». «Трехгоркас» фронтана тIабухха гIирс беш хиннаб. Фашизмаца лоаттабаь тIом Октябра тIехьа лоаттабаь тIом бар.

Октябрь котбалалехьа Пресне 35 коммунист мара вацар. Тахан хIара виълагIа вола болх бер хIана вац аьнна КПСС член ва. Вай заман хьалха латтача класса — болхлой класса революционни хьинар шийна чулоацаш йолча Коммунистически партех хиннай 16 миллиони 200 эзари саг юкъевоагIаш йола денал-дола йоккха отряд. Советски наха боккхача безамца тIанйцай СССР керда Конституци, цу тIа КПСС — советски обществана кулгалдун лостам телеи низ ба, цун политически система, паччахьалкхени общественни организацей дог да аьнна хьакхайкадьд. «Коммунистически партена — сийле!» — цIогIарч детт деменстранташа.

Мартепашкара арабоагIа ала санна хеталу «Серпей Молотен» завода металлургашта бе йоахка цIе байракхилгаш. 1250 болхло ва пятилетка кхоалагIча шера чотах къахьегаш.

Байракхашта, транспаранташта, художественни панношта юкъе гу дукххача хана дезз йовзаш йола «Компрессор», «Фрезер», «Борец», «Большевичка», «Рот-Фронт», «Манометр» яха цIераш. ШIаьхха бIарг тIаотт СССР иллюминированни картана Москвера массе миIнигашка дIадолх алан зIанараш. Из я «Каучука» продукци дIакхоача «географи». Заводa адресаташта юкъе я — Нечерноземья гIишлош, Тольяттерен, Набережни Челнашкарен автогиганташ, Байкало-Амурски магистраль, мехкдаьттаи газовни промыслаш.

«Дунена — машар» — цIеча алапашца доагаш да Сокольнически района колонна транспарант. Машарах долча ленински Декретаца хьахиннад Советски Iаьдал. Наьха сакхетам чу шоайла къоастаде йиш йолаш дац Октябрь, машар, къахьегам.

Колоннаш тIа гуш да КПСС ЦК октябрьски ТIахьехамаш. Парте кхайкарал ду советски халкъага, планета тIарча доглуйла цIена мел ярашка. Цуннах гу кердача дунен юкъиг дIайолаяьча Октябра идеяш. Парте тIахьехамаш исторе эггара бехктоххамеча хана де дезарий программа хиннай.

«Дерригa низаш тIадахийта вай турпала ЦIе Эскари вай сийлахь ЦIе Флоти хьаллацара! Халкъа дерригa низаш тIадерзаде мовстагIа вохавара!» 1941 шерарча октябрьски лозунгашарча цу тIахьехамо советски нах гIовттабир фашизмах Даьхе лораяра.

«СихагIа ерзаергья вай тIемоянь човнаш! Юхаметта а оттаергья, хьал а ергья керда фусамаш, школаши больницаши, фабрикаши электростанцеши, шахташи заводаши!» — 1945 шера баь октябрьски тIахьехам.

Сийлахь-боккхача Октябра кховзткха шу дузача дийнахьа парте дIакхайкаду массе хIамал котъювлаш йола марксизма-ленинизма идеяш толар, обществa керттера идеяш чIоагIъю, керда патриотически хIамаш карагIдувлара советски наьха дегаш урауттаду. ДIайхача моаршала дешаш кхайкаду классагIа болча вежарашка, пролетарски интернационализма байракха кIал мел латтарашка, машара, демократена, къаман кортамукъалена тIехьа мел барашка.

Марше я «Пластик» яхача Iилма-производственни объединене колонна. ЦIей хьатIакхоачаш предприяте ханал хьалха кхоачашдаьд Кубана мелиораторий доккха заказ.

Майдан тIа гуш ба боккха, дошуш санна лепа ка. Канаш демонстрантий бе доахк. ЙоагIа Тимирязевски район. Котъяьнай советски аре эргаяккхара, дерригa юрта боахамбаькха тоабарах йола ленински идеяш. Парте аграрни политика бахьанце тенний колхозно-совхозни строй. Октябра шерашка шозза дукхагIа хиннад дIаюв лаьтташ. Юртбоахама продукци арахецара юкъара боарам 4,4-зза алсамбаьннаб.

Юрта боахам дегIабовлабара дерригача халкъа гIулакха юкъе столицас доккха дакъа лацарах дукха мугIараш да Москвас цIейна луча рапорта тIа. К. А Тимирязева цIерагIча академе коллективо дувц Нечерноземьерча боахамашта ду шефски новкъостал тIа-тIа чIоагIлуш хиларах. Академи яьккха бола дукхагIбараш эргайоаккхаш латтача Россе цу зоне болх бе ух. Столица эггара къонагIча — Железнодорожни района колоннаца ба «Моссельмаш» яхача завода викалаш. Цар доккхал а деш рапорт лу юрта заказаш ханал хьалха кхоачашдарах.

Москва эргайоахачарца, цох коммунистически город счарца майдан тIа венав Слава ордений визза кавалер. Октябрьски Революце орден лелаю И. С. Герасимов — № 3 йолча Моссантехстрой треста бригадир.

— Сона дукха еза сай професси, сий деш лелаю болхлочун цIи, — йоах Иван Сергеевича. — Лькки эггара хьалха со хержар Бауманскн районни Совета депутатал. Дерригa низаш тIадохийтаргда аз вай вахара Керттера Закон кхоачашдара.

ЦIей хьатIакхоачаш дукхха тираж а йолаш кепатеха араяьлар СССР кердача Конституце текст тIайола брошюра. Из сийлен заказ кхоачашдир «Красный пролетарий» яхача типографе.

— Цу тайпара декхараш кхоачашдаро дега салоIам бу, — йоах краснопролетарски колоннаца воагIача печатника А. Г. Соболева. Цунна уллув ва печатник С. В. Ивко, ретушер А. М. Злобин, цеха начальник Р. И. Кунова. Массанена а дага дар цаI да: из да вайна эшаш дола закон.

Йоагача ламанилгаша хьаю «285» яха цифра. Из да Мосэнерго коллективо дахьа ший рапорт. Советски Iаьдала шерашка 285-зза дукхагIа электроэнерги яьккхай цу предприяте. ГОЭЛРО планагIа Мосэнергона чуйоагIаш эггара хьалха хьаьрех яр Каширски Шатурски электростанцеш. Тахан царна нийсса хьалъэттай дукхха волжски станцеш, СибарегIара гиганташ — Братски, Красноярски, Усть-Илимски ГЭС-аш, цун тIехьара агрегат массехк ди хьалхагIа болх бе йолаялийтай, Россе центререн гаьнарча Чукоткерен атомни станцеш.

Ленински проспектера ЦIеча майдан тIа баьхкаб советски Iилма викалаш — СССР Iилмай Академе институташ. Октябрьски района колоннаца боагIа уж атта бовзаргболаш ба шоай «визитни карточках»: космосе урагIа йодача «Салют» яхача орбитальни Iилман станцена тIехьашкахьа къегаш я «20» яха цифра. 20 шу хьалхагIа Сийлахь-боккхача Октябра Даьхенах хиннай космос караерзаяь Даьхе.

Россе Сийлахь-боккха Октябрь балалехьа кхо бIаь гаргга Iилман учреждени хиннай. Тахан алхха цхьан Октябрьски районе бIаь гаргга Iилман центр я — академически, отраслевой, проектно-конструкторски, вузаш. Цига болх беш ва 150 СССР Iилмай академе боккъонца вола член, цхьа эзари ах эзари Iилмай доктор, бархI эзар гаргга Iилмай кандидат.

Iилмахоштен специалисташтен Iилма-технически дакъе керттерча карагIдаьннарех хилар Кълбаседа полюсе шийна тара кхы йоаца рейс яьча «Арктика» яхача атомни ледокола карагIдаьннар. «Аврорагара» «Арктикага» кхаччалца — уж дешаш да колонна яхьача плакаташта тIа яздаь. «Аврорагара» «Арктикага» кхаччалца 60 шера хьабена никъ бIаь шеренашта нийсса ба.

Эггара хьалхарча октябрьски демонстраце хиннараш цецбаьхабар йоккха глобус тIалаттача машинаца хиннача цирка артисташа. Хьалхара гIа боаккхаш яр къона советски искусство. Тахан творчески интеллигенци — из писателий, художникий, композиторий, актерий Iалахьате йоккха отряд. Шоаш хестабечл турпалашца оагIох оагIув теха боагIа уж цIей дезде арабаьнна. «Искусство халкъа да» — дIакхайкадаьд Сийлахь-боккхача Октябро. Театрийн концертни залайн наIараш хьайиллар цо кердача зрителашта, халкъа ший таланташ хьагучаяьхар. Ноахалгара ноахалга доалаш, эстафета санна дIахо хьош да сийлахь-воккхача пролетарски писателa Максим Горьке даь васкет — искусствай къахьегамен цхьоагIо чIоагIъелга. Цу цхьоагIоно московски писательски организаци чIоаггIа йийзай «Трехгоркаца» вахтанговцаш — «Динамоца», художникаш — Владимир Ильича цIерагIча заводаца.

ЦIейна хетаяьча столични коллективай афишашта юкъе я хIама хьаккола зама хьахьокхаш йола драматурге дикагIа йола произведенеш. Октябра байракхашта кIал майдан тIа гIолла боагIа вай искусства викалаш — лакхача бакъдолчуни гуманизмая искусства, дунено цецдаьнна тIаэпача искусства викалаш.

Майдан тIа бовл мехка эггара йоккхагIа йолча вуза—Московски университета викалаш. «Советски Iаьдала шерашка МГУ кийчваьв лакхера дешар дийша 160 эзар совгIа специалист» — яздаь транспаранта тIа. ХIанз цу вузе деша вагIа 36 эзар гаргга саг. Из хул ре волюци ялалехьа Москве дешаш мел хиннача студентел дукхагIа. Мехка дерригача халкъий викалаш ба, укхаза кIоаргга, дегIаевача социализма обществана эшача тайпара знанеш Iомаеш, идейноста, патриотизма, интернационализма школа чакхйоаккхаш. 70 паччахьалкхенера кагий нахи мехкарийн Москвера цIаух МГУ диплом йолаш.

Майдан тIа хьагучайоал геттара дукха байракхаш яхьаш йоагIа цхьаькха колонна. Уж ба эзараш бола ерригсоюзни студенчески гIишлон отряда викалаш. Укх аьхки гIишлошъеча, заводашкен фабрикашкен, совхозашкен колхозашкен, транспорта тIен бахача наха гIулакх дечен къахьийтар воркI бIаь эзар саго. Вай мехкарча кагирхоша сийленца дIахо кхухь боккхагIа болча ноахалий къахьегама эстафета.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар дерригача халкъо дездаро къыгга хьахьекхар партен халкъен цхьоагIо чIоагIа хилар, коммунизм хьалъеча обществе политически кулгалделга ше бе доаллача къахьегача сага фу карагIдаргда.

Сийлахь-боккхача Октябра байрахха тешаме а йолаш ший исторе кховзткъе иттлагIча шера чубелар Советий Мохк.

Цiеча майдан тIара репортаж яьй ТАСС корреспонденташа.

БАРТ ЦХЬОАГIОНЦА КИЙЧЪЕРГЬЯ ВАЙ БIАЬСТАНГА ТЕХНИКА

Юртбоахама шу чакхдоалаш латт, тIаккха лаьттанца болх беча наьха уйлаш де дезачугахьа я. Царна дагадоаллар да пятилетка кхоалагIча шера хургболча хьувкъама хьал. Цун толам, дукхагIча даькъе, юртбоахама техниках, цунах боагIаш бола пайда эцарах, механизаторий квалификацех тийша ба. Цунах аьннад «Юртбоахама техниках эффективно пайда эцара, из лораелга лакхдара, колхозаши совхозаши механизаторий кадрашца Iалашъяра а юрта боахаме уж дIачIоагIбалийтара а де дезарех» болча КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен соцам тIа.

Цу соцама гIулакхаца жоп далар духьа а хургболча хьувкъама эшар Iалашдеча шоай бехктоккхам бовзаш а, Шелковски района колхозийн совхозийн механизатораша, иштта «Сельхозтехника» районни объединене болхлоша хьаллаца лаьрхIад, 1978 шера кхашкарча балхашка юртбоахама техника дика кийчъяра доккхий социалистически декхараш тIайийцача Ставропольски края, Белгородскии, Ивановскии, Владимирскии областий механизатораша йолаяь инициатива.

* * *

Шелковски района колхозийн совхозийн, «Сельхозтехника» объединене механизатораша, инженерно - технически болхлоша ший ханнахьа а лакхача дикалца а 1978 шера кхашкарча балхашка юртбоахама техника кийчъяран цунах эффективно пайда эцаран тIаийца

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъеш а, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизарга доагIгIача бесса накъадахара шерра социалистически яхь йоаржаяь а, Шелковски района юртий къахьегамхоша барт цхьоагIонца чакхдоаккх юртбоахама шу.

Юкъарча хьайбашта толаме Iан кийчо яра механизатораша Iалашъяьй 28 эзар совгIа тонн йол, 1900 тонн гаргга сенаж, 62 эзар тонн силос, кийчдаьд 15500 совгIа тонн витаминни хьоара гранулированни доакъари. Из планови заданел дукхха дукхагIа да.

ХIанз укх сахьате района боахамашка дIахо хьош да гурахьа дув ялат дIадувлга, доакъар Iалашделга а кийчделга а, зябь оахилга; тоае йолаяьй юртбоахама техника, кийчдеш латт бIаьсти ювча культурий фу.

Оаха, механизатораша, дика кхетаду хьатIадоагIача шера хургболча хьувкъама лард гурахьен Iайн йоллилга. Цудухьа района колхозийн совхозийн, «Сельхозтехника» районни объединене болхлоша къаьстта теркам тIабахийтаб ший ханнахьа кхашкара дерригa балхаш чакхдахара, гурахьен Iайн йоагIа агромероприятеш яра, удобренеш араяхьара, де дезача балхашка техника а механизаторски кадраш а кийчъяра.

Шелковски района колхозийн совхозийн, «Сельхозтехника» объединене механизатораша, 1978 шера кхашкарча балхашка юртбоахама техника дика кийчъяр духьа Ставропольски края, Белгородскии, Ивановскии, Владимирскии областий къахьегамхоша йолаяь инициатива хьал а лоацаш, «Юртбоахама техниках эффективно пайда эцара, из лораелга лакхдара, колхозаши совхозаши механизаторий кадрашца Iалашъяра а юрта боахаме уж дIачIоагIбалийтара а де дезарех» бола КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен соцам кхоачаш а беш, шоашта тIаэцар декхараш:

— Шийн ханнахьен лакхача дикалцен машинно - тракторни парк 1978 шера кхашкарча балхашка кийчъелга Iалашде, техникана специализированни технически гIулакх делга тоаде, машинашта ханал хьалха списани елга ца хилийтен уж болх беш леларгйола ха йIаьхъелга Iалашдеи;

— 1977 шера йиълагIча квартала тракотораш тоаяра план 25 декабрга кхоачашъе;

— 1978 шера цхьоалагIча январага тоаяь кийчъе: 80 процент оахам кийчдеши ялат дIадувши йола машинаш, ахаш хий детташ йола установкаши насосни станцеши. 75 процент доакъар Iалашду техникен 45 процент ялат чуэца комбайнаши;

— 1978 шера цхьоалагIча мартага тракторни парк тоаяь яккха, цун технически кийча хилар 95—97 процентага а кхоачадеш;

— 1978 шера цхьоалагIча мартага ерригa оахам кийчдеши ялат дIадувши йола машинаш, хий детта установкаши насосни станцеши йизза кийча хулийтилга Iалашде;

— 1978 шера цхьоалагIча майга ерригa ялат чуэца комбайнаши, ялат цIенду машинаши; кхыйола ялат чуэцара техникен кийчъе;

— хьажкIаш чуэцен дуга чуэцен комбайнаш тоаяь кийчъелга 1978 шера 1 июнага йистедаккха;

— ерригa доакъар Iалашду техника кийча хулийтилга 1978 шера цхьоалагIча апрелага Iалашде;

— 1978 шера цхьоалагIча майга 95 процентал кIезигагIа йоацаш мухь дIаккхухьа автомобильни парки кхыйола транспортни средстваши кийча хулийтилга Iалашде;

— 1977 шера ворхIлагIча ноябрга хьайбашта Iа даккхара эшача бесса йизза кийча хилийта: ерригa доакъар кийчдеш йола цехаш, доахан детта установкаш, доакъар дIадекъаш йола машинаши механизмаши, хьайбай боахаме халача балхашта яьча механизацe кхыйола средстваши;

— «Сельхозтехника» объединене тракторашн комбайнаши тоаяра хиланза ярйоаца узлаши агрегаташи Iоае а, цунца машинаша тоаеш латташ йоаккха ха кIезигъе а;

— тракотораш, автомобилаш, ялат чуэца комбайнаш а кхыйола машинаш а лакхача дикалца тоаелга Iалашде, машинаштен механизмаштен технически гIулакх дара система мастерий - наладчикий специализированни звенноша из болх бергболаш эргаяьккха тоае, иштта гIулакх дара метода тIа 85 процентал кIезигагIа йоацаш машинно - тракторни парк а йоаккхаш;

— техника тоаеча дикагIйолча поточни, поточно-узловой а эгрегатни а методагIа болх бе, «Сельхозтехника» системерча специализированни ремонтни предприятеехи Iилманна а хьалхалаттача практикана а карагIдаьннарехи пайда а эцаш;

— машинаши механизмаши лоаттае ковнаши моттигаши дIахо хьалъяра мероприятеш кхоачашъе, ерригa техника лоаттаелга ГОСТа дIадеххача тайпара вIаштIехьдаккха;

— кхашкара балхаш сихденача хана оахама агрегатий болх шин сменагIа белга Iалашде, цу гIулакха боахамашкарча курсашка, профтехучилище, «Сельхозтехника» районни объединене' низашца 165 механизатор кийчве;

— 1978 шера беррига механизаторех 65 процентал кIезигагIа боацаш цхьоалагIчен шоллагIчен классех бола трактористаш - машинисташи 60 процентал кIезигагIа боацаш шофераши хургболаш механизаторий квалификаци лакхъен керда аттестаци чакхъяккхен;

— хьехамчий болам шерагIа боаржабе. Говзанчий опыт механизаторий къонача кадрашка кхоачийтилга Iалашде;

— бIаьсти ялат дIадувчен юртбоахама культураш чуэцачен Ставропольски края Ипатовски района механизаторий опытагIа ялат дIадера а чуэцара а комплексаш, чуэцара-транспортни отрядаш, звеноши вIашагIйохка;

— машинно - тракторни паркага дикагIа болх байта, къахьегама овсарле ялх процентал кIезигагIа йоацаш лаккхъе.

Оаха, Шелковски района колхозийн совхозийн, «Сельхозтехника» объединене механизатораша, инженерно - технически болхлоша кхайкарал ду НохчгIалгIай АССР берригача механизаторашка, «Сельхозтехника» районни объединеней болхлошка, 1978 шера дергдолча кхашкарча балхашка техника дика кийчъяра, механизаторски кадраш Iомаяра а кийчъяра а социалистически яхьа юкъе бахка тIахьехаш. Толаме кхоачашъергья вай иттлагIча пятилетка кхоалагIча шера юртбоахама продукци яккхара а паччахьалкхенга йохкара а планаши тIанйца декхараши!

Социалистически декхараш дийца а дийца тIанйцад колхозийн совхозийн, «Сельхозтехника» районни объединене механизаторий районни совещане.

Съездий Кремлевски Двореце цIей дездеш хьаьший тIаэцар

(Йистедоалар. Доладур 1-ча оагIо тIа).

Юбилейни цIейш беррига мехка чакхдаьлар халкъа энтузиазма, къахьегама деналеи патриотически доккхалеи низ бола талгIе санна. Уж шоай бухьага кхаьчар тахан, укхаза, къаьнарча ЦIеча майдан тIа, хIаьта укх лепача зале, параден демонстрацен дакъа лаьца дукхабараш — къахьегаме хьалхалаттараш, вай партен паччахьалкхени цIи хеза деятелаш, полководцаш, вай деналерча Герзашцарча Низий викалаш, вай Iилмани, культуран, искусствай сийрда седкъий хьагулденнача.

Укх деношка тха халкъ 60 шера хьабенача наькъага юхахьежеш а кхоанен уйла еш а да. Доккхал де хIама долаш да из — Iалальмате дукха хIамаш даьд дерригача доакъошка. Советски нах тахан цIаккха а ца баьхачул дикагIа бах духовнии материальнии даькъе. Цунца цхьана тхона дика бIаргагу кхы а де дезар, тоаде дезар фуд, хIаьта из мишта де деза а дергда а хов.

Ленина парте кулгалдеча советски халкъа хьалхашка я сийрден къьыган перспективаш. Сийлахь-доккха халкъ ший сийлахь-йоккхача кхоаненга додаш да.

Тхона карагIдаьннараши дагадоахкараши хьахьекха да дерригача халкъо йийца а йийца къоабалъяьча кердача Конституце тIа. Из ювцача деношка къаьстта чIоагIа хьагойтар тха керттера низ — партен халкъен юхаргйоаца цхьоагIо. Цу цхьоагIонца ба дIахо оаха йоахарг мел йолча коталоний тешам. (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Новкъостий, доттагIий! Тха партен халкъон де мел лерхIар чакхдаккхара эшаш ба чIоагIа тешаме машар Советски паччахьалкхен арахьара политика массаза а хиннай кIоарген цIенача дег тIарен машар безаш. Цу даькъера хIанз оаха тIаухийта низаш, хетаргахьа, белгала да къаьстта хьинар гойтарца. ХIаьта из кхетадеш а цун мах беш а болча доазол дехьара бIаьш миллионаш болча наха баркал оал оаха.

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу даьнача деношка оаха цIаькхазза а ях: машари социализми вIаши къоасталургдолаш дац! ТIема кхерам кIаьдбара, паччахьалкхенашта юкъера вIаши цхьана леладу машарс гIулакхаш чIоагIдара тхоай низ дIа мел кхоачар дергда.

Тхоца цхьана да вежарашка долча социалистически мехкий халкъаш. Тхоца цхьана ба колонизаторий дукъ качара Iокхессан кердача вахара накъаболхен бIаьш миллионаш бола нах.

Дег тIара баркал да шоаца, тха деза хьаьший, укх деношка юбилейни цIей дездеш оаш Советски Союзахи цун Коммунистически партехи дIайха, цIенача дег тIара дешаш аларах. (ТIоараш тох). Сийлахь-йоккхача революце 60 шу дузача дийнахьа оаха цIаькха а дIакхайкаду кортамукъален, прогресса, дунен тIа машар хилийтара тIехьарча дерригача низашца Советски мохк, хувцалургйоаца солидарность йолаш болга! (ТIоараш тох).

Кад текъаба мукъаба сона:

— Халкъашта дикагIча кхоаненга бода никъ сийрдабаьккхача Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце хьамара! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

— Турпала советски халкъа хьамара! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

— Сийлахь-йоккхача Ленина парте хьамара! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

— Дукха езача вай Даьхен — Советски Социалистически Республика Союза хьамара! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

— Кортамукъалени прогрессен дерригача низий солидарноста хьамара! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

— Лаьттан тIа чIоагIа машар хилара хьамара! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

— Шун могашала хьамара, деза новкъостийн доттагIийн! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Доазол дехьарча хьаьший цIерагIа къамаьл дир Польски объединенни болхлой парте ЦК Хьалхарча секретара Э. Герека.

Новкъоста Э. ГЕРЕКА даь къамаьл

Хьамсара новкъост Брежнев!

Деза новкъостий!

ДоттагIий!

ХIанз Iа мел аьнначо, веза Леонид Ильич, бокъонца тхо гIад а дигар, кIоаргга тха легашка чу а дижар. Со тешаш ва уж уйлаш йолаш укхаза бола беррига советски новкъостий а ерригача прогрессивни адамлен ер сийлахь-доккха ЦIей дездеча шоай партейн халкъийн мехкийн цIерагIа хила доккха сий кхаьча мел вар а хиларах.

Цига дакъа лацаро цIаккха а йицлургйоаца уйлаш чуйоссайир тхона.

Тхона цIаккха а йицлургъяц, новкъост Брежнев, торжественни заседане Iа яь башха-дика доклад. Кховзткъа шера Советий Мехка карагIдаьннача Iалальмате доккхача хIамайи дунен тIа социализмо яьхача коталонийн итогаш еш. Iа цунца цхьана кIоарга анализ йир хIанз долаш долчун, ерригача адамлен хьашташ бахьан вай юкъа лерхIачунга кхачара лоаттабу къовсам дIахо дегIабара перспективаш хьахьекхар. (ТIоараш тох).

ХIанз чIоагIа тха дага латт гуманизмон оптимизмон хьалдиза хинна хьа къамаьл. Уж гIулакхаш массаза а доахкаш хиннад Ленина партех — Советски Союза Коммунистически партех, советски нахах.

Шун парти, сийлахь-доккха эрсий халкъ, деррига советски халкъаш бокъо йолаш да шоашта карагIдаьнначох, котало яьккхача эггара хьалхарча социалистически революцех, дунен тIа эггара хьалхара социалистически паччахьалкхе хьакколлара. Советий Мохк динамично дегIаахарах, дунен халкъашта юкъерча цун сийленах доккхал де. (ТIоараш тох). Цу дерригнеца — кхоаненах, КПСС XXV съездо оттадаьча мулашкахьа майрра дIахьалхашкахьа долхаш толам боаккхаргхиларах бола чIоагIа тешам дузбувла хьаст. Из дерригa хьагойт СССР кердача Конституце вай ханарча эггара боккхагIа чулоацам болчо, эггара дикагIчо, социалистически гуманизма, демократе, машара бокъонца йолча харте. (ТIоараш тох).

Советски халкъага оаш даь Кхайкарал, новкъост Брежнев, цу цхьан ханна лаьттан тIарча беррига нахага даь хилар, хIана аьлча долаш дац духхьал е кхыча тайпара Октябрьски революце цун вахара влияни йизза дола халкъ. Из дукхагIа холуш гучадоал Сийлахь-боккхача Октябра идеяш бокъонца бакъеш доахкача социализма мехкий халкъий вахаре. Идейни цхьоагIоно, вежарашка долча доттагIлено вIаши цхьана лёладеча гIулакхашеи вIашагIтеха вай тIатеIIай хьаьдан дIахьалхашкахьа долхаш да де лерхIача башха-дикача гIулакхагахьа. (ТIоараш тох).

Советски Союза Коммунистически парте, цун Центральни Комитето, Iа Iайха, новкъост Брежнев, уж идеяш дIахо дегIайоалаьй машара Программа тIа. исторе эггара боккхагIча атомни кхерамах адамле кIалхаръяккхара хила йиш болаш ше цаI мара йоаца кхохкам кIаьдбара, массане а юкъара машар оттабара концепци оттаяьй. Юбилейни заседане тIанйца Кхайкарал цудухьа да дерригача халкъашта, цIена дог долча берригача наха хьаллоацаш. (ТIоараш тох).

Мукъаба сона, деза новкъостийн доттагIийн, вай массане а цIерагIа — вай юкъара доккха цIей долча гулбеннача Советски Союза хьаьший цIерагIа советски халкъа, Ленина партена, КПСС Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Советан Министрий Советан, новкъоста Леонид Ильич Брежневна шийна шоай Даьхе — дунен тIарча социализма низий чIоагIале дегIайоалгIача, даим а дийна йола Октябрьски революце идеяш чакхйоахача башха-дика толамаш доахилга довш довца баккха! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Коммунизми машари котбалара тIехьа! (ДIаьхдаь тIоараш тох).

Хьаьший тIаэцилга чакхдаьлар безамс, дег тIарча хьале.

Цига хиннарашта искусства говзанчаша концерт оттадир.

(ТАСС).

ТЕШАМЕ ЛАРД ЕЛЛАЙ

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара толамца накъабахкар духьа вай мехка шерра яьржа хиннача социалистически яхье хьинаре дакъа лоацаш дега тоам беш дола хьоккхамаш даха карагIдаьлар укх шера Шалински района «Автуринский» совхоза шурий-товарни фермай къахьегамхошта. Иштта, шера халкъбоахама планагIа паччахьалкхенга 1520 тонн йохка езаш хиннача итт бетта 1695 тонн шура ехкар цар. Из я соахка диззача шера ехка хинначул юкъера лаьрхIача 300 тонн совгIа! Белгалдаккха доагIа, детташ дола доахан соахкарчул дукхагIа доацилга а.

— Тха боахам вIашагIбеллача деиз укх шера санна дукха доакъар Iалашдаь ха дагаяIац сона. ХIаьта из толам баккха карагIдаьлар кердача Конституце къахьегама овсарле айьяча тха совхоза доакъар Iалашдеш хиннача Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара дика хьоккхамаш гойташ накъабахара низ, хьинар кхо ца деш болх баь хилар бахьан долаш, — йоах совхоза керттерча зоотехника Гапуев Актемира. — Боккхача теркамца йийшар тха боахама къахьегамхоша Москве, съездий Кремлевски Двореце КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Советен РСФСР Лакхехьарча Советен Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара хетаяь хиннача торжественни заседане новкъоста Л. И. Брежнева яь доклад. Цо дега боккха тоам баьча совхоза хьайбаш леладераша дош делар паччахьалкхенна шура дIаялара тIадоагIача шера хьалхарча квартала план укх шера кхоачашъяь яккха. ЛаьрхIар чакхдаккха цар низ дIакховчаргхиларах шеко а яц са.

Бизза пайда эц укх шера совхозе хьайбай продукци яккхарга дIадодар лохде йиш хулийтача торонех а. Аьлах 200 тонн, дукхагIъяр кулг-карт мангал хьокхаш Iалашъеш, лоаман даьгIенашка кийчйир. ХIаьта лоамашка укх шера Iа доаккхаш хургда цу боахама 170 бежан. Экономисташа баьча лоархIамо хьахьокх цига леладеча хьайбашта тIаккхета дулхага дIадодар фермашка цусонадаь кхоабаш тIаккхетачунга дIадодачул 65 — 70 процент кIезигагIа долга.

Цхьа дакъа ча мара доацаш деррига доакъар хьайбаша Iа доаккхаргдолча моттигашка хьатIадена дIаоттадаьд. Цу гIулакхо а дикка новкъостал дергда хьайбай продукци яккхарга дIадодар лохде.

Иштта, боахама экономика чIоагIъяра, дегIайоалаяра берригa шоай теркам тIабахийта къахьегаш хьабоагIа укх шера цу боахама хьайбаш леладераш.

М. ХАМАТХАНОВ.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ВАХТА

Юбилейни шера доккхий социалистически декхараш тIайийцад республикерча хьайбаш леладераша хьайбай продукташ дукхагIа яхаран паччахьалкхенга йохкаран. Шоай декхараш сийленца кхоачашду фермай болхлоша.

Дерригача халкъа юкъарча Сийлахь - боккхача Октябра цIейна шура, дулх, фуаш, тха дукхагIа кийчъярцеш паччахьалкхен планаш ханал хьалха кхоачашъярцеи накъаьккхай колхозийн совхозийн фермай коллективаш.

Республика бIарча хьийца 1977 шера 1 ноябре кхаччалца фуаш эцара ерригa план 104 проценти тха эцара 106 проценти кхоачашъяьй. Шура йохкара шера план а кхоачашъяь бовла боахк хьайбаш леладераш. Из республикерча хьайбай леладерий боккха толам ба. Сийлахь - боккхача Октябра цIейна цар кийчдаь дика совгIат да.

Соахка цу хана хинначунца нийсбича дулх эцара боарам 12 процент лакхбеннаб, шура эцара — 14, фуаш эцара — 24, тха эцара — 2 процент.

Къахьегама толамашца Даьхе гIадйигай Ачхой - Мартановски, Веденски, Наурски, Ножай - Юртовски, Шалински, Шелковской районий хьайбаш леладераша: укх шера 1 ноябре кхоачашъяьй пар паччахьалкхенга шура йохкара шера план. Фуаш дохкара шера план ханал хьалха дикка тIехкхоачашъяьй Сунженскии Шалински районий коа тIара оалхазараш леладераша.

Дерригача халкъа юкъарча цIейна шера планаш ханал хьалха кхоачашъярца накъаболх дукхача фермай коллективаш. Дулх дохкара шера план кхоачашъяьй «Самашкинский», «Атагинский», «Горячеисточненский» совхозаша, юртбоахама республикански станце, дукхача кхычар.

Шера планал совгIа паччахьалкхенна шура дIателаш ба «Лермонтовский», «Атагинский», «Горячеисточненский», № 1 йолча шурий, «Минеральный», «Притеречный», «Автуринский», № 2 йолча бацдаарий - шурий совхозийн дукхача кхыча боахамийн хьайбашлеладераш.

СИЙРДАЧА КХОАНЕНГА ДОЛХ ВАЙ!

Октябра цIейна хетаяь Грозне хинна къахьегамхой демонстраци

БIаьш, эзараш шерашка помещикийн капиталистийн Iазап лайначу Россе къахьегамхой нийсхо яьккхача, дерригача дуьнен социализмага, демократега, паргIатонга бода никъ хьабиллача Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце сийле цIаккха йовргьяц адамий дегашка. Октябра сердал, революцена керте лаьттача а советски пачхьалкхе хьакхеллача а Владимир Ильич Ленина идеяш ца кхоачаш, цар шоай влияни ца еш цхьаккха мохк е халкъ дисадац. Цудухьа из цIей алхха советски наьха хинна Iац, из хIара шера дезду дунен тIарча ерригача прогрессивни адамлено.

ХIаьта укх шерарча Октябрьски юбилею Советски Iаьдал эттача хана дезз 60 шу дизар дIаьчIоагIдеш хиларца цун лоархIам чIоагIга айбеннабар.

Ер шу белггала хилар советски наьха вахаре цхьаькха цхьан йоккхача событеца а. ХIанз дегIаснача социализма пачхьалкхе а хинна дIаэттача вай мехка «Аврора» залп яьннача дийнахьа дезз даь хувцамаш, эргалонаш шийна чулаьца йола СССР керда Конституци, дерригача халкъо йийца а йийца, тIайицар. Цу исторически документа тIа дIачIоагIдир революцена карагIдаьннар, коммунизмагахьа дIахьалхашкахьа ахара шерра наькъаш хьадийллар.

Цу дерригие чIоагIа айдаьдар Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой политически къахьегамеи хьинар, цудухьа шоай сийлахьча юбилейна хьалхе дезз чIоагIа кийчо еш хилар ерригача республика а цун столица а къахьегамхой. ХIаьта цу юбилейни яхье белггала толамаш даьхар дуккхача къахьегама коллективаша, къаьсткъаьстача болхлоша, ахархоша гIулакхерча наха.

ГIадвугаш да укх дезача цIейна даха ма-доагIара накъадахара республико укх шера даьха толамаш а. Ханал хьалха, 25 октябре кхоачашйир Нохч-ГIалгIай АССР-о продукци маьхалъяккхарен цун керттера тайнаш дахарен план. Заданел совгIа ехка продукци 20 миллион сома маьха совгIа хилар. ЛийрхIачул совгIа пачхьалкхенга дIакхачийтай 135 эзар тонн мехкдаьтта, 20 миллион кубометр газ, бIаь эзараш тоннаш бензинаш, 14 миллион киловатт-сахьат электроэнерги. Иштта, юбилейни шера хьинаре болх баьча республика къахьегамхоша даьха толамаш даькъала дувцаш-дукха ха йоацаш КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева моарциал дайтар.

Грознера В. И. Ленина майда. Iуйрийна 10 сахьат доалаш вай баьчча памятника хьалхашка латтача трибуна тIа бовл КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь А. В. Власов, Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. Х. Боков, Министрий Совета председатель М. А. Керимов. КПСС обкома бюро членаш, республика правительства членаш, революце, тIема, къахьегама ветеранаш, вайцига хьоашалгIа бола Венгерски Социалистически Болхлой парте Комаромски обкома секретарь Антолоци Альберт керте латта доттагIий делегаци, вайцига болх беча болгарий викалаш.

Иштта дIайолалу вай мехка эггара дезагIен бочагIен долча революционни цIейна хетаяь йола Грознерча къахьегамхой демонстраци.

Гаьна екаш дIахоз фанфарий оаз. Кепатохаш санна ниийса гIа боаккхаш майдан тIа гIолла Iочвххъювл бIухой колоннаш. Сигала урагIйоххийт «1917», «1977» яха цифраш тIалатта йоккхий шараш. Цар маIан дика довзаш ба цу юкъа тайжача боларца майдан бовла революце, парте, граждански тIема, комсомола, Сийлахьбоккхача Дай-мехка тIема, къахьегама ветеранаш, хIана аьлча царех хIара шу ший къаьстта лераш юташ дIадахад цар вахаре. Царех дуккхачарна дика дагадоагIа революце а граждански тIема а алан шераш, вай мехка шерра йоаржаьв индустриализаци коллективизаци чакхъяьха, къиза Сийлахьбоккха Дай-мехка тIом лаьтта, машарерча къахьегаме коталонаш яьха шераш.

Ерригa майда сийрдайоаккх зизашца хозъяь йоагIача дешархой колоннаша. Царна хьалха йоагIа дешарен кхетамен гIулахх вIаштIехьдоаккхача эггара лакхагIа дола хьокхамаш даьха бола г. Грознерча № 2 йолча юкъерча школа дешархой. Цар бе доахкача плакаташа, лозунгаша дуви дика дийша ца Iеш къахьегаме, спорте, художественни кхолламе а уж шерра дакъа лоацаш хилар. Николай Островский, Зоя Космодемьянская, Лиза Чайкина, Олег Кошевой санна болча хьалхарча вай мехка меттел дерригача дунен тIа а цIи дIахезача комсомольцийн пионерийн цIераш шоаш даим дага кхоабаш болга хьагойт кагирхой демонстранташта тIагIолла дIахьежача гуш долча портреташа.

ЦIаьхха этта сатем боабу цIеармейцаша Зимний дворец йоаккхаш еча атако. Цул тIехьагIа майдан тIа гучайоал, хьалхашкахьа дIадахийта кулг а долаш, латта В. И. Ленин тIаволa броневик. Цу тIара цо хьаккхайкаду: «Новкъостий, большевикаша массе хана хилаза яргьяц яхаш йийца болхлой-ахархой революци хинна яьннай!» аьле. Майдан тIа гIолла дуккхазза дек «Ура!». Юкъ-юкъе цу тайпара театрализованни сценкаш гойташ чакхъяьлар ерригa демонстраци. Цар йиш хулийтар гулбенначарна мехка исторе керттера оагIонаш юхадагайохийта.

«Юбилейни вахта толаме чакхъяккха» яхача девизагIа укх шера лоаттаьча яхье толамаш даха аьттув баларца Грозне къахьегамхой колоннашта хьалха хила бокъо яьккхар Ленински районо. Цар дикка дакъа юкъедихьад республико яьккхача коталон юкъе.

Хьалха боагIарий бе йоахк ЦIе байракхаш, КПСС ЦК Политбюро члений портреташ.

«Сийле хийла турпала болхлой класса!» — хьахоз трибуна тIа латтача микрофона чура.

Майдан тIа йоал «Грознефть» объединенеца цхьана вай республике Октябрьски юбилея сийна яхь дIайолаяь йола Октябрьски Революце орден лелаю «Красный молот» завода коллектив. Цу сий долча коллективо кийчъю продукци вай мехка меттел доазол арахьа а дика йовзаш я. Юбилейни шера тIаийцача социалистически декхарех кхычарел дикагIа лоархIаеш хьаеный болат лоаладу цех. Цар дахьача рапорто хьагойт коллективо дезача цIейга кхоачаш шин шера план кхоачашъяьлга.

Демонстрантий колоннаш ега я вай мехка сийлен истори дувцача дуккхача лозунгашца, плакаташца, панноаша, транспаранташца. Царех цхьанне тIа надаьд вай мехка Ленина хьалхленца эггара хьалха тIаийцача документах — Машарах долча Декретах. Ше кховзткъа шера бIоахала баьча наькъагIа цу хьакъехьарча ший политикана тешаме йолаш хьеный Советски Союза Коммунистически партии правительствои. Цун дола тешал да дунен арене цар хIара шера телаш йола маьхера инициативаш.

Цхьаннена тIехьа шоллагIъяр а йолаш майдан тIа гIолла Iочакхъювл «Автоспецоборудование», ГРМЗ, «Грознефтегеофизика», Грозненски экспериментально-механически заводий колоннаш. Цар болхлоша рапорташ тел шоаш даьхача къахьегама толамех. Цунна цхьана цар колоннаш кийчъяьй Октябрьски революци котъяьначул тIехьагIа вай мехка эттача граждански тIема лоархIамеча датаех, событеех дувцаш йолча сценкаша, макеташа.

Декаш граждански тIема ханара илли а долаш, майдан тIа гучайоал Чапаевски легендарни тачанка, цул тIехьагIа Шерипов Асланбека цIеча эскарцара дошлой. 26 бакински комиссарий сурт-сибат духьалъоттийт.

— «Даькъала хийла Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци!» — яха дешаш дек майдан тIа гIолла.

Демонстранташа шоашта бе доахкача Н. Гикало, А. Шерипова, ГI. Ахриева, Н. Буачидзе, кхычар сурташа дагабохийт Нохч-ГIалгIайчене революце идеяш бахьан къовсам лоаттабаь турпалаш.

Хоза кийчъяь, зизашца, лозунгашца ега я швейно-производственни, «Консервплодоовощ» объединеней, Къилбаседа энергетически сетей, индпошива фабрика колоннаш. Цар къахьегамхой, цкъа-дале, Сийлахь-доккха цIей белгалдаккхарца а, шозлагIа-дале, цун дика толамаш даьха шоаш накъабахкарца а деташ гIоздаьнна, самукъа ба.

— «Даькъала хийла ленински комсомол!», «Сийле хийла советски кагирхошта!» — аьле моаршал лу трибуна тIара майдан тIа баьннача М. Д. Миллионщикова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта института студенташка. Дезача цIейна хетаяь лелаяьча яхье котбаьннаб технологически факультетера студенташ.

ХIаьта дешара заведени бIарча хьайнача 1560 студент хиннав Iилма-тохкама балхашка, 4858 кхоалагIча къахьегама семестре, 13573 субботникашкеи юртбоахама балхашкеи дакъа лоацаш.

Белаш, иллеш доахаш ерригa майда дIалаьца гучабаьлар хургбола хьехархой — Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета студенташ. Цар бе доахк пхийтта союзни республикай гербаш, халкъий доттагIал, Советски Союза Коммунистически парти, СССР керда Конституци хестаю лозунгаш, транспаранташ.

Шерра гIа боахаш майдан тIа бовл Октябра цIи лелаеча района къахьегамхой. Эггара хьалхарчарца боагIа юбилейни яхье доккхий хIамаш карагIдаьнна бола «Промавтоматика» яхача Iилма-производственни объединене, узлови транспортно-экспедиционни предприяте, Нохч-ГIалгIай плодсемгоспромхоза коллективай къахьегамхой. Цар рапорташка хьежача гуш да цу предприятеша хIанзале шин шера заданеш кхоачашъяьлга. ХIаьта пятилетка хьалхарча шин шера нормаш кхоачашъяь къаьст-къаьста къахьегамхой районе эзараш ба. Района къахьегама коллективаша шерра къовсам лоаттабу «ТIехьаьусаш цхьаккха ма хилийта» яхача ростовчаний девизагIа. Итт бетта продукцена реализаци яра план кхоачаш ца еш цхьаь цаI промышленни предприяти йоацаш районе.

Даьхен исторе оагIош ювцаш дола тайп-тайпара символически куц - сибаташ, сценкаш, цифраш, факташ гойт демонстраце баьхкача района къахьегамхоша. Теркам тIаозаш да граждански тIема хана бохабаь халкъа боахам юхаметтаоттабеш советски наха хьийга халонаш, Магнитка, Днепрогэс санна йола гIийллош еча яьха коталонаш гойташ дола сурташ.

ЦаI шоллагIчоа тIехьа йоалаш Iочакхъювл района машиннаькъахой, мехкдаьттахой, гIишлошъерий, транспортникий колоннаш.

Шерра гIа боахаш боагIа района профессионально-технически училищашкара дешархой, цу даькъе. Вьетнамо бахкийта викалаш а. Майда екаш царга моаршал лу трибуна тIара.

ЦIей дезде баьхкача къахьегамхоша яьхача байракхашца, лозунгашца, транспаранташца цхьана каст-каста гуш да дунен пролетариата баьччай Карл Маркса, Фридрих Энгельса, Владимир Ильич Ленина портреташ. Шоай ерригача дегIоздленца, сакхетамца, хIара дийнахьарча гIулакхаша советски наха дIагойт шоаш, Коммунистически парте кулгалца, цар идеяш лорзагIа ца боалаш кхоачашъелга, социалистически интернационализмана даим тешаме болаш хьабаькхалга.

Манифестаце баьхкачар шерра гойташ дар Нохч-ГIалгIай автономни республикана а цун столицана г. Грозне а тийнна паччахьалкхен совгIаташ: 1918—1920 шерашка къулбехьен-эрсий контрреволюцена дуьхьала къовсам лоаттабарах грозненски пролетариата енна ЦIеча Байракха орден, хьалхара пятилетка шин-ах шера кхоачашъярах грозненски промышленноста еша Ленина орден, бархIлагIа пятилетка заданеш тIехдика кхоачашъярах республикана — Ленина, Нохч-ГIалгIайчен автономни республика хьаяьча хина дезз 50 шу дизарца дувзаденна — Октябрьски Революце, СССР-а 50 шу дизарца дувзаденна — Халкъий ДоттагIала орденаш.

Цунца цхьана 60 шера республика экономика, культура дегIайоалаеча хинна хувцамаш, эргалонаш хьахьекхар демонстраце баьхкачарга хиннача цифраша, факташа, диаграммаша. Цу даькъе кхоачам ба хIанз алхха цхьан Нохч - ГIалгIайчено революци ялалехьа ерригача Россе йоаккхаш хинначул дукхагIа электроэнерги луш хилар белгалдаьккхача. Иштта вахаре бакъдеш да Ленина «Коммунизм из я Советски Iаьдали ерригача Россена электрификаци яри», яха дешаш.

Шеча байракхашца, плакаташца, транспаранташца Iалаьмате хоза кийчъенна В. И. Ленина майде кхоач Грозненски сельски района къахьегамхой колонна. Вай мехка юрта боахаме хинна доккхий хувцамаш гойташ я театрализованни сцена. ТIакхохкаш ферташ а йолаш боагIа говра баьреш. Царна тIехьа гучайоал кIих етта йоагIа автомашинаш, юртбоахама тайп-тайпара техника. Коллективизаци йолча хана къахьегаш хинна цхьабола колхозхой, къахьегама ветеранаш хIанз а тIехьа болх беш ба колхозашкеи совхозашкеи. Царна къаьгга гуш да мел доккхий хувцамаш хиннад юртбоахаме. Юххьанца дуккагIча даькъе говраща, шерчашца нух а доахаш оахаш хинна лаьтташ хIанз йоккхийча низ болча техникаца дIадувш, чуэцаш хилара дола сурт хьалхашка оттадеш я колонне гIолла йоагIа техника. Хьалхарча колхозашкара хIанзарча йоккха рентабельность йолча боахамашка кхаччалца хьабена никъ бIаьхен чоалханен ба. КIезига низ болаш хинна «Универсалаш» бIаргайича духхьашха цецбувлаш хиннача хIанзарча колхозхоша, совхозий къахьегамхоша цхьаккха тамаш яц керд-керда кхашка араювлаш болх беш йолча тайп-тайпарча техниках. КIезига хьувкъам чубахьаш хиннача кхашкара хIанз республика из чубахь итташ эзараш тоннаш, эIамигача, кIезига доахан долча хьайбай помещенешта метта хьахиннай йоккхий комплексаш.

Юрта боахама болхлоша юбилейни шера плани тIаийца социалистически декхараши толамца кхоачаши тIехкхоачаши дош йоккха котало яккхарах КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева КПСС Нохч-ГIалгIай обкомага, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумага, Министрий Советага дайтача моаршала письмо текст тIайола плакат дахь колонне боагIараша. Из толам бояккхача дизза дакъа а лоацаш юбилейни шера Грозненски района къахьегамхоша дика хьийкъа хьалкхейир ялата культураш, планал совгIа Даьхенна дIаделар дуккха тоннаш баьцадаараш, сом. ТIайицача социалистически декхарех лаьрхIа хинначул 5,5 эзар тонн дукхагIа ялат дехкар паччахьалкхенга.

Уж толамаш доахача хьинаре дакъа лаьцад районерча Социалистически яхье хьалхалаттача итташ, бIаьш болча ахархоша. Царех ба «Атагинский» совхозера Социалистически Къахьегама Турпал Ш. Гайтамиров керте латта механизатораш, ЦхьоалагIча мая цIерагIча колхозера комбайнер Р. Абдулхажиев, Ленина цIерагIча колхозера механизатор М. Абдурзаков, кхы дуккхабараш а.

«Даькъала хилда Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 60 шу дизар!», «Сийле хийла хьамсарча Коммунистически партена!» яхача дешашца трибуне латтараша тIаэц «Юбилейный» совхоза къахьегамхой. «Ура!» аьле жоп лу цар. Дог гIоздаьнна майбаьгIа боахаш боагIа ЦхьоалагIча мая цIерагIча колхоза ахархой. Доккхал а курал а е йиш йолаш къахьегама толамаш даьхад цар укх юбилейни шера. ПланагIа лаьрхIачул совгIа цар дехкад 3450 тонн ялат, 1280 тонн баьцадаараш, 13 эзар тонн сом.

Иллеш доахаш, ашараш лекхаш массанена боча дола цIей дездеш боагIа кагирхойи мехкарийи трибуна хьалхашка кхоач. Царна юкъе ба вайнаьха чокхеш дувха кагий нахи мехкарийи. Шоаш даьха къахьегама толамаш гойташ дола рапорташ дахьаш боагIа дешархой производственни бригадашка дакъа лоацаш хинараш. Лаьттах хьадоала беркат хьахьокхаш санна хеталу трибуна хьалхашка Iалаьмате йоккхача маьхкен цу тIа латтача тухен макет кхаьчача. ЧIоагIа тIоараш тох трибуне латтараша.

Вежарашка йолча 15 союзни республикашка бахача наьха форма тIаювхаш бола кагирхой чакхбоал. Цар цIаьхка а цIаьхка а хьахьокх вежарашка йолча республикашта юкъера доттагIал, вошал чIоагIа хилар.

Сийлахь - боккхача Октября 60 шу дузача цIейна накъбоагIаш шоаш даьха къахьегама толамаш гойташ дола плакаташ, партеи правительствай кулгалхой портреташ, цIе байракхилгаш, зизаш дахьаш боагIача «Загорский» совхоза, Грозненски мехлесхоза, Ермоловски элеватора, кхыча организацей, учреждений къахьегамхой колоннаш чакхйоал В. И. Ленина майде гIолла. «ДохаргIдоаца халкъашта юкъера доттагIал!», «Даим хьежалба малх!», «Сийле хийла Октябра!» яха плакаташи лозунгаши дахь «Севкавнефтегазпереработка» производственни объединене, Горячеводски бурув тохара балхий управлене, кхыча организацей болхлоша.

Трибуне латтараша дег тIара доагIача дIайхача дешашца моаршал а хоатташ В. И. Ленина цIерагIча майде кхоач тIем тIа а къахьегаме а дикача гIулакхашца белгалъяьнна йолча Старопромысловски района къахьегамхой колонна. Сийлахь - боккхача Дай-мехка тIем тIа шоай Даьхе лорас вахав укх районера 4500 сат.

Къиза тIом чакхбаьлча Даьхе бахьан майра, турпала латаш шоай са дIа а денна юха цIа ца верзаш висар бархI бIаь совгIа саг.

Района къахьегамхой колоннана керте латт «Грознефть» производственни объединене мехкдаьттахой. «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа къахьегача цар башха-дика толамаш доахаш накъабаьхка белгалдаьккхар Октябра 60 шу дуза юбилей. Итт бетта план ханал хьалха кхоачаш а еш, планагIа лаьрхIачул совгIа цар даьккхар 150 эзар тонн мехкдаьттеи 21 миллион кубически метр гази. Царна тIехьа боагIа «Юбилейни вахта толаме чакхъякхха» яха инициатива вай республике дIайолаяьчарех бола «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахой. Цар шоаш денна дош дизза чакх а доаккхаш планал совгIа даьккхар 69 эзар тонн мехкдаттеи миллионаш кубически метраш гази.

Трибуна хьалхашка гIолла чакхбоалаш бараша Сийлахьбоккха Дай-мехка тIом болча хана деш хинна тIемаш хьахьокхаш сцена оттаю. Брестски крепость бахьан долаш денал долаш латаш хиннарий, панфиловцаша, вай цIи хезача Х. Нурадилова, И. Заболотне даь тIемаш хьахьокхаш дола сурташ хьалхашка оттаду колонне боагIараша.

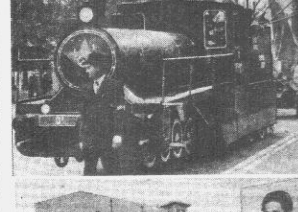

ЦIий Iо а мехкадеш Октябрьски революце яьккха паргIато юха дIа ца яккхийтара тийшача балхах тIом хьоабаьча фашисташта духьала эттар берригa советски нах. ТIем тIа а тыле а турпалал гойтар. Москвана юхе, Ленинграда го баь гIаьрахой латтача хана эгIазбаха, дорхбенна латаши вай котало йоаккхаргхиларах дог тийшан бар советски нах. Царна хийттар кхоачаш а хилар. Города тIехьа город, юрта тIехьа юрт хьайоаккхаш, дукха адам леш мукъабаьккхар вай мохк. Театрализированни сцена тIа къаьстта хоза хьахьекхар колонне боагIараша рейхстага яь штурм. Лоацна аьлча, фашисташца къиза даьча тIемай сурт хьалхашка оттадеш чакхбоал района къахьегамхой колонне боагIараш.

ТIем тIа а къахьегаме а сий долаш чакхбаьлар цу халача шерашка Старопромысловски района къахьегамхой. Цу шерашка дукха мехкдаьтта делар цар Даьхенна. ТIем тIа ца болхаш бисараш къахьегаш бар «Дерригa а фронта, дерригa а котало яккхара» яхача девизагIа.

КПСС XXV съезда решенеш кхоачаш а еш, шоай хьинарш низи кхо ца беш къахьег цар тахан. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача деношка КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома памятин Знаки Сийлен грамотеи елар «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахоштеи «Оргтехника» яхача Грозненски производственни объединене «Электроприбор» завода коллективанеи. Лакха мах баьб «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни завода, кхыча организацей коллективаша даьхача къахьегама толамий а. Старопромысловски района къахьегамхоша дахьача плакаташа, транспаранташа, лозунгаша къаьгга хьахьокх дIахо тIа-тIа шоай къахьегама толамаш тоадеш шоаш къахьегаргхилар.

Сийле хийла Октябра цIейна хьалхарча социалистически яхье котбаьннарий яхача дешашца моаршал а хоатташ трибуне латтараша безаме тIаийцар Заводской района къахьегамхой колонна. ЦIей колоннашка боагIараша тIом чакхбаьнначул тIехьагIарча шерашка машаре къахьегаш бараш, эрий даьда лаьтташ карадерзадераш, духхьашха космосе бахараш хьахьокхаш дола сурт оттаду. Коммунистически парте кулгалца тIом чакхбаьнача шерашка советски халкъа мел доккха хIамаш карагIдийнад гуш да. Цу юкъе дизза дакъа лаьцад «Грознефтеоргсинтез» объединене химикаша, мехкдаьтта чакхдоахараша. Духьал СССР 50 шу дизара цIерагIча химзавода болхлоша укх шера итт бетта планагIа лаьрхIачул совгIа арахийцай 1600 эзар совгIа сома маьха тайп-тайпара продукци, автоноши завода болхлоша планал совгIа маьхала яьккхай бархI бIаь эзар сома маьха товарни продукци. ХIаьта мехкдаьтта чакхдоахараша планал совгIа ара а хийца маьхала яьккхай миллионаш сомаш мах бола мехкдаьтта продукци. БIаьш химикаш, технологаш ба Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дузача цIей сийна тIаийца декхараш толамца кхоачаши тIехкхоачаши даь тIадоагIача шера календарагIа къахьегаш.

Заводской района кхыча предприятешка а ба ханал дуккха хьалха бувлаш къахьегаш бола башха-дика производственникаш. 1979 шера календарагIа къахьегаш ва Грозненски радиотехнически завода слесарь Богатов Виктор. Уж санна бараш дукха ба аьшкбетона конструкцей заводе, «Нефтехимзапчасть» заводе, Грозненски автотранспортни предприяте, «Чечингстройтранс» объединене, кхыча предприятешка.

Октябра цIейна шоаш кийчдаь къахьегама совгIаташ гойташ дола рапорташ дахьаш боагIа трибуна хьалхашка гIолла тIехбоал гIишлонхой, трикотажникаш, массе а тайпарча професеех бола нах. Царна тIехьа йоагIа халкъа боахама мел говзанчаш кийчбаьб хьахьокхаш дола плакаташ дахьаш йоагIа цхьоалагIча, шоллагIча, иисалагIча, иттлагIча. № 26 йолча профессионально - технически училищай дешархой колоннаш.

Грозне хиннача къахьегамхой демонстраце цIаьхка а къаьгга хьахьекхар хьамсарча партенеи халкъанеи юкъера цхьоагIо йохаргйоацаш чIоагIа хилар, партеи правительствай арахьара политика чIоагIа къоабалъяь хьаллаьца хилар, Ленина весташта тешаме хургхилар, революце идеалаштеи пролетарски интернационализма гIулакхаи шоаш тешшаме хилар.

Къахьегамхой демонстраци чакхъяьлча Грознерча культура дворецашка, театрашка, цирке, кинотеатрашка дог гIоздаьнна салоIаш хилар городе бахаш бола нах.

Октябра цIей дездаьча цу дийнахьа къахьегамхой демонстрацеш, митингаш хилар городашка МагIалбике, Назране, Гудермесе, республикерча массе районий центрашка.

С. МАЙСИГОВ.
Б. КОСТОЕВ.
И. ПЛИЕВА сурташ.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

«Къахьегама ветеран» яха медаль къахьегамхошта яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

1977 шера 18 январерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа дукхахча шерашка цIена къахьегарахи къахьегаме карагIдьннарий хам беши СССР Лакхехьарча Совета Президиума цIерагIа «Къахьегама ветеран» яха медаль дойла:

ЗАВОДСКОИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА:

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совете гIолла:

Аверьянов Александр Лукича — орготдела инструктора,
Дугаева Зинаида Абубакаровнана — секретара,
Ирназарова Тамара Махмудовнана — секретара,
Милов Анатолий Михайловича — шофера,
Никифоров Михаил Петровича — кхелетача берий гIулакхашта йолча комиссе бехктокамеча секретара,
Романов Антон Романовича — 2-гIча отдела начальника,
Шипулин Николай Георгиевича — председатела помощника.

Нохч-ГIалгIай АССР бахача наха бытовой гIулакх деча министерстве гIолла:

Антонова Елена Михайловнана — планови отдела начальника.

Грозненски горисполкома унахцIено лораяра отделе гIолла:

Позднякова Анна Мироновнана — медицински статистика бюро заведующена.

Заводской райисполкоме гIолла:

Жигулин Иван Васильевича — райфинотдела заведующена.

СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически заводе гIолла:

Абдулаев Карбена — слесара,
Апареев Николай Трофимовича — смена начальник хинначоа,
Блохин Корней Ивановича — слесара,
Богословская Раиса Николаевнана — изолировщицана,
Бургантинова Пелагея Михайловнана — упаковщицана,
Воробьев Михаил Николаевича — смена начальника,
Душин Иван Павловича — слесара,
Зезюкин Андрей Станиславовича — аппаратчика,
Емец Мария Владимировнана — контролера,
Ермакова Галина Архиповнана — начальника заместитела,
Ищенко Александр Александровича — аппаратчика,
Левченко Иван Антоновича — слесара,
Логинов Николай Григорьевича — слесара,
Морозов Владимир Петровича — слесара,
Мосеев Михаил Ивановича — механик хинначоа,
Немцова Евдокия Ксенофонтовнана — изолировщицана,
Осипова Нина Григорьевнана — кладовщицана,
Пикалов Иван Семеновича — электрослесара,
Пищева Татьяна Ивановнана — общежите камера хранене заведующена,
Удалова Мария Викторовнана — изолировщицана,
Чернухина Мария Дмитриевнана — аппаратчицана.

Производственно-товарни конторе гIолла:

Доева Зинаида Матвеевнана — оператора,
Дрогина Ксения Ивановнана — оператора,
Обухова Надежда Яковлевнана — оператора,
Савина Мария Гавриловнана — оператора,
Петрова Мария Федоровнана — йоккхагIйолча бухгалтера,
Гордиевски Федор Никифоровича — оператора,
Ермаков Виктор Михайловича — инженера,
Ткаченко Григорий Сидоровича — слесара,
Колодяжная Антонина Ильиничнана — машиниста,
Васильев Юрий Михайловича — слесара,
Белоцерковец Валентина Андреевнана — оператора,
Михнов Василий Ивановича — оператора,
Дубровина Варвара Филипповнана — оператора,
Губарева Виктория Владимировнана — установка начальник хинначоа.

Нохч-ГIалгIай АССР прокуратуре гIолла:

Семенов Николай Ивановича — персональни пенсионера.

Горисполкома гIишлойн архитектуран гIулакхашта йолча отделе гIолла:

Лиманская Клавдия Даниловнана — геокамера заведующена.

«Чечингражданпроект» проектни институте гIолла:

Назаренко Константин Петровича — керттера инженер хинначоа.

Грозненски ацетонови заводе гIолла:

Дорохова Нина Ивановнана — аппаратчицана,
Медный Яков Михайловича — цеха начальника,
Сохина Елена Федоровнана — аппаратчицана.

«Грознефтегаз» яхача управлене гIолла:

Иримов Яков Исаевича — пенсионера.

Нохч-ГIалгIай гIишлойн управлене СМУ-6 гIолла:

Горшенев Василий Васильевича — бетонщика,
Кобелькова Мария Сергеевнана — планови отдела начальник хинначоа,
Мешков Василий Ивановича — лаборанта,
Синенко Лидия Гавриловнана — болхлочоа,
Тарсаев Баудина — плотника.

«Чечинггаз» производственни управлене гIолла:

Коновалов Андрей Федоровича — воккхагIвола инженер хинначоа.

«Грозэнерго» яхача районни энергетически управлене гIолла:

Итяксова Евдокия Васильевнана — йоккхагIйолча бухгалтера-контролера.

«Грозэнергоремонт» яхача ремонтно-наладочни предприяте гIолла:

Меньшиков Геннадий Павловича — цеха начальник хинначоа,
Белавин Михаил Ивановича — слесара,
Третьякова Александра Павловнана — бухгалтера.

Нохч-ГIалгIай гIишлойн управлене гIишлошъеча механизаци яра управлене гIолла:

Ермолаев Николай Николаевича — катока машиниста,
Заводская Нина Никитичнана — электросварщицана,
Кравцов Григорий Демьяновича — слесара,
Литвинов Александр Александровича — бульдозера машиниста,
Рохмина Анна Захаровнана — крана машиниста,
Стариков Василий Екимовича — бульдозера машиниста,
Чеботарев Владимир Тимофеевича — слесара.

Нохч-ГIалгIай гIишлойн управлене СМУ-5 гIолла:

Рассказов Григорий Кирилловича — арматурщика.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене аьшкабетонни изделей заводе гIолла:

Двужилов Корней Тимофеевича — пилорамщика,
Едиашвили Алексей Семеновича — болхлочоа,
Клавдиев Александр Васильевича — столяра,
Осадчий Андрей Ильича — болхлочоа,
Проценко Эммануил Ивановича — грузчика,
Халапов Арманс Артемовича — грузчика,
Чикомазова Пелагея Алексеевнана — электросварщицана.

«Грознефтехимремстрой» треста № 2 йолча ремонтно-гIишлойн управлене гIолла:

Овчаренко Иван Филипповича — тайп-тайпара балхаш деча болхлочоа,
Варварина Феодосия Ефремовнана — повара,
Гаврилов Николай Сергеевича — столяра,
Гужов Федор Тимофеевича — слесара-монтажника,
Долженко Артем Васильевича — машиниста,
Петрикова Евдокия Антоновнана — электросварщицана,
Швандеров Иван Андреевича — штукатура,

Шульженко Александр Яковлевича — слесара-монтажника,
Крысанов Алексей Даниловича — дворника,
Кролинецкая Анна Евдокимовнана — болхлочоа,
Кудрявцев Аким Григорьевича — лаьтта оахкачоа-бетонщика,
Ковалев Гурий Аверьяновича — слесара-монтажника,
Кийков Тимофей Григорьевича — болхлочоа.

«Монтажтермоизоляция» яхача треста спецуправлене гIолла:

Бакаляр Иосиф Вульфовича — прораб хинначоа,
Васильев Михаил Ивановича — воккхагIвола прораб хинначоа,
Гур Нина Николаевнана — йоккхагIйола прораб хинначоа,
Кокобеев Дмитрий Антоновича — бригадира,
Месяцева Надежда Семеновнана — снабжене отдела начальника.

«Грознефтехимремстрой» треста № 4 йолча специализированни ремонтно-гIишлойн управлене гIолла:

Горлинский Анатолий Петровича — слесара-монтажника,
Куценко Григорий Прокофьевича — сварочни агрегата машиниста.

Наькъаши тIаьши техкача управлене гIолла:

Мударов Саид Заурбековича — асфальтировщика.

«ГНХРС» треста № 3 йолча специализированни ремонтно-гIишлойн управлене гIолла:

Абубакаров Хьамида — бетонщика,
Аслаханов Джаби Аслахановича — бетонщика,
Дадашева Зулай Маштаевнана — каменщицана,
Накаев Адама — бетонщика,
Струков Анатолий Васильевича — слесара,
Тараканов Василий Ивановича — станочни агрегата машиниста,
Фирюлин Михаил Ивановича — каменщика,
Хасханова Хадижат Абдулмуслимовнана — штукатура-маляра,
Чаплинская Варвара Тимофеевнана — штукатура-маляра,
Эльмурзаев Эльмурда — бетонщика.

«Грознефтехимремстрой» треста № 3 йолча специализированни ремонтно-гIишлойн управлене гIолла:

Корякин Александр Николаевича — пенсионера,
Кольбина Анна Николаевнана — электросварщицана.

«Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене гIолла:

Жариков Дмитрий Ивановича — шофера,
Ищенко Сергей Ивановича — слесара,
Никитин Семен Андреевича — шофера.

Грозненски автотранспортни предприяте гIолла:

Валиева Таскира Обушевнана — болхлочоа,
Исабаева Кайпийна — болхлочоа,
Олейников Михаил Филипповича — болхлочоа,
Спивак Николай Ивановича — шофера.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене транспортни конторе гIолла:

Кочетов Николай Ивановича — шофера,
Парчаев Iалаудина — шофера,
Стрельников Павел Степановича — шофера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1977 шу, 19 октябрь.

Октябрьски цIей дезде шиххо ди дисача хана Грозне йиълагIча микрорайоне бахача наха дика совгIат дир Нохч-ГIалгIай гIишлойн управлене № 1 йолча СМУ гIишлошъераша. Укхаза болх бе йолаелар массехк къаьст-къаьстача тиках латта йоккха универсам. Ноябрь бутт дIаболалучше а хьайийллар эгтара чIоагIагIа эшаш йола кхачан тика. Из № 48 а йолаш Горпищеторга чуйоагIа. Цу тика чу ийсевинар'эца йиш йолаш ва даьтта, пахча, фарш, дулх, шура, керда а дохьадаь а чакъаьрий, кхыдараш. Уж продукташ укхаза укх деношка лаьгI ца йолийташ лоатта а яьй.

Керттердар эшшача боараме наха чIовгIа хоатташ йола продукташ хилар дале а саг чувала безам оттаргболаш хила еза тика. Из тийша да чухье паргIата, сийрда, цIена хиларах, болх бечар кадай, безаме ийдархошта гIулакх дарах.

Цу даькъе шоай торонех, кхоачамех лаьца дувцаш заведующе Петросян Альберт Согомоновича белжалдаьккхар:

— Хьалха аз болх баьб Боровнока оалача моттигерча № 72 йолча тика чу. Цигарчул кхоза совгIа хIана яц аьнна йоккхагIа я укх тика чухье. Цул совгIа продукташ дуккхача хана шоай дикал эша ца йолийташ лоаттаяра шиъ стационарни камера я, кхыйола подсобни помещенеш я.

Болхлой чIоагIа раьза ба шоашта делкъа хана кхача баа лаьрххIа цIа, душ хиларах.

Кхачана йолчун тIеххьа ший наIараш хьайийллар «Культтовары» яхача тика а. Из цхьоалагIча микрорайоне укх шера болх бе йолаеннача «Юбилейный» яхача тика филиал лоархIаш я. Укхаза массехк секци я. Ма-дарра аьлча, цига эца йиш я телевизораш, радиоприемникаш, транзистораш, мотоциклаш, велосипедаш, фототовараш, сахьаташ, музыкальни инструменташ. Уж еррига секцеш цхьан отделене я, болх беш ийс саг а волаш.

— Укхаза болх бераш берригаш хIана бац аьнна бараш Грознера № 6 йола профессионально-технически училищех кооперативни техникуми чакхъяьха ба—яхаш дувц директора Мурдалов Магомет Хашумовича.

Ийдархоша дукхагIа хетташ долча товарий цхьадола тайпаш долаш дар укхаза. Царех я «Рекорд-338», «Чайка», «Крым» яха телевизораш, «Кантата», «Серенада» яха приемникаш, «Рекорд» яха магнитолаш, «Комета» яха магнитофонаш, кхыдараш.

Бакъда, эгтара дукхагIа нахах чухьеи гонахьеи йизза хулар цу тика «Ловзоргаши канцтовараши» яха отделени я. Цул полкаш йиза я тайп-тайпарча басарашца лепаш йолча теникех. Доагаш бIаргаш а долаш царна юхера дIабовла ца могаш дукха латт кIаьнкаши йиIигаши.

— Ер тика хьаелла кийчлуш, Баку а даха, 8 эзар сома маьхха тайп-тайпара берий теникаши ловзоргаши Iалашдир оаха, — яхаш дувц заведующе Маслова Валентина Георгиевнас. Қастта керда шу деэдара кийчо е долалургда тхо.

Кхоана-ломма цIей дезду яхача хана кхы а ши тика ийдархой хьашташ кхоачашде йолаелар укхаза. Лакхе йийцача шиннена юкъе йола «Бакалеяи кондитерски изделеши» яхеи Универсама ерригга аьрдехьара йист дIалаьца «Баьцадараши соми» дохкеи. Ала дезаш да Горплодоовощторга тика чухье хоза товш, безам тIагIоргболча тайпара кийчъяьга. Цу даькъе шоашта лаьча чура а тIера а оформлени тоае рузкъа а кхоачамаш а коргргда аьнна хет кхыча торгай кулгалхошта а.

Шоашта тIадиса декхараш кхоачашде декхарийла ба гIишлошъераш а. ХIанз а йIовхал чуйиллаяц, цхьацанахьа ветиляци чакхъяьккхаяц. Цу хьакъехьа шоашта тIадиса балхаш хем ца беш чакхдаха деза цар.

С. ШАБИЕВ.

СУРТА ТIА: № 4 йолча микрорайонера Универсам арахьара тIахьежача.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

Редактор **Т. А. ТЕБОЕВ.**

Наьха хьашташ кхоачашдеш

Вай республике мах беча предприятешкеи учрежденешкеи дуккха я шоай декхараш дика кхоачашдеш йола коллективаш. Царех цаI я Грозненски универмага яр. Берригача советски наха санна, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара къахьегама совгIаташца накъаяра тIаерзаяьяр цо ший торонаш. Универмага къахьегамхой политически къахьегамеи хьинар кхы а чIоагIагIа айдир Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарга даьча КПСС Центральни Комитета ТIахьехамаша. Октябра 60 шу дизара хегаьяча КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета, РСФСР Лакхехьарча Совета цхьана йолча торжественни заседане новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьло.

Йоккха коллектив я Грознерча центральни универмаге къахьегар. Дукха ба укхаза шоай балха къайленаш дика йовзаш, йоккха опыти кIоарга говзали йола продавецаш. Эцархой хьашташ кхоачашдеш 64 отдели секции я универмаге.

Пятилетка шоллагIча шера итташ эзараш сомий маьха продукци маьхала яккха езаш яр коллектив. Цу декхарех дика лоархIалу из. Ийс бетта план 107 процент кхоачашъяьй коллективо. Хапал хьалха кхоачашъяьй октябрь бетта задани а. ДIадахача 1976 шера 9 беттаца ийсйича укх шера товарооборот дегIаенай 5,2 процент.

ХIаьта уж толамаш ши-шегIа хьахулаш дац. Уж хьахулийт юкъе формализм а йоацаш, отделашта, секцешта, хIара продавеца болхлочунна юкъе шерра йоаржаьча социалистически яхьо.

ХIара кIира бaьча балха итогаш ю укхаза, хьалха латта отделаш, секцеш белгалйоах, дикагIа болча продавецашта Сийлен грамоташ, ахчан а кхыдола а совгIаташ тел.

Универмаге болх беш я «Социалистически яхьа экран», арахеи «Комсомольски прожектор». Хан-ханнахьа арадувл пешазет. Социалистически яхье котваьннар Сийлен улга тIа воаккх.

Доккхий толамаш карагIдувларах дIадахача шера итогех универмага коллектива еннай РСФСР торговле Министерствaн торговле болхлой профсоюза ЦК-и карара кара тела ЦIе байоакхи хьалхара ахчан премни. Из деза совгIат дIахеца лаьрхIа яц коллектив укх шера а.

Отделашта юкъе шерра яьржача социалистически яхье хьалха латт совгIатий, кога гIирса, маIача наьха пазата барзкъий отделаш. Карарча шера задани 25 декабре кхоачашъе дош даьнад цар. ХIаьта совгIатий, тIоарсках яьча хIамай кагийча галантерея секцей болхлоша чIоагIо яьяр юбилейни шера заданеш а тIайийца доккхий социалистически декхараш а 7 ноябрь тIакхоачаш кхоачашде. ХIаьта цар уж сийленца кхоачаш а дир. Царех цхьанне, Мостовая керте латтача тIоарсках яь хIамаш йохкача секце болхлоша 28-ча сентябре чакхъяьккхай ший шера задани.

Укх шера дерригача советски халкъа вахаре санна, универмага коллектива вахаре а да доккха цIей Дег тIара къоабалъеш тIайийцар СССР керда Конституци. Коллектива хIара саг дика кхет вай мехкарча наьха хьашташ кхоачашдеш, цун ираз кхоллаш Керттера Закон хиларах. Цудухьа вай партеи правительстваи шоай еча йоакхоина дикача къахьегамца жоп лу цар.

Дукха ба укхаза къахьегама вахте шоашкара масал гойташ, хьоккхам луш бола продавецаш. Царна юкъе ба секцей заведующеш: Шевченко Галина Ивановна, Пеготосянц Марина Агафоновна, Визиева Нина, Данилян Рая, Янбикова Рая, Оскaнова Аня, кхыбараш.

Кагирхой бокъонца бола хьехамчаш хинна дIаэттаб къахьегама ветеранаш Гордеева Раиса Якимовна, Корчагина Надежда Васильевна, Филиппова Екатерина Ивановна, Корягина Лидия Владимировна, иштта кхы дуккхабараш а. Кагирхой говзал, шоай специальность йовзаш а езаш а, хьинар долаш хьалкхебара коллективе вIашагIъеллай хьехамчий совет. Хаддапза хьехамчий совета балха йоагхо а терко а еш цунна кулгалду партийни организаце.

Кагирхой коммунистически дог-уйла йолаш, лакха идейни кхетам болаш хьалкхебара а йоакхо ю коллективе. Кагирхошта атеистически, интернацональни, кхетам балара вIашагIъехкай группаш, советаш.

Д. КАРТОЕВ.

Газеташи журналаши — хIара дезала

Ши бутт ха я Шалински районе баха нах кепайоазон изданешта язбала дIаболабенна. Из лоархIаме гIулакх лерттIа чакхдаьккхар района цхьадолча боахамашка, предприятешка. Царех цаI я «Кавказ» яха коа тIара оалхазараш леладу фабрика. Укхаза дIадахача шера санна массарел хьалха чакхдаьккхад периодически изданешта язбалара гIулакх.

ТIадоагIача шера 1732 газети журнали яздаьд болхлоша, е юкъера лаьрхIача хIара сага ялх совгIа экземпляр хул уж.

Кепайоазон изданешта язлулга хьинаре чакхдаьккхар кепайоазув доаржадеча Туркаев ТIауса, Бушуева Лидас, кхычар.

М. ЭПЕНДИЕВ.

СПОРТ

КЪИЛБАСЕДА КАВКАЗЕ ХЬАЛХЛЕ ЯККХАРА

Дукха ха йоацаш Калмыцки АССР столице г. Элисте чакхъяьлар спорта къамий доакъоех йола Къилбаседа Кавказа чемпионат. Цун программа юкъе дар къаман хьисапе кIалтохаргах летар, кхертIой. 32 килограмм дозал дола гиркаш гаьнагIа кхувсар, уж хьалъийяр.

Цу яхьашка хьалхле къувсаш хилар Къоаршой-Черсийчен, Дегестана, Адыгейя, Нохч-ГIалгIайчен вIашагIтеха командаш. ХIаьта фусамдаьша шоай ши команда оттайир цига дакъа лаца. ХIара республика сий лорадеш вар бархI кIалтохаргах летар, виъ гиркаш хьалъийерн кхо саг гиркаш, кхертIой гаьнагIа кхувсари.

Наьха теркам чIоагIа тIаозаш сакъердаме чакхъяьлар кIалтохаргахлетарий яхьаш. Укхаза соахка санна хьалхле яьккхар Къоаршой-Черсийчен низ болча командо, шоллагIчеи кхоалагIчеи моттигашка я Нохч - ГIалгIачени Дагестанен командаш. Къаьст - къаьстача кIалтохаргахлетарашта юкъе Къилбаседа Кавказа чемпионаш хилар вай республикера дунен халкъашта юкъерча класса спорта мастер Тунгаев Бекханахи СССР спорта мастерах Хангашвили Пайзуллахи. ХIаьта шоллагIа моттигаш яьхар Л. Тагиева, В. Ахмедова, Э. Ахмадова.

Гиркаш хьалъийеча а хьалхле яккхарца белгалъяьннар Къоаршой-Черсийчен команда яр ТIаккха шоллагIа моттиг вай республика командо яьккхар. Къаьст-къаьста болча гиревикашта юкъе ший дозала категоре чемпион хилар Нохч-ГIалгIайчен викал — СССР спорта мастер Цагараев Рамзан. КхоалагIа моттигаш яьхар вай командерча С. Сембаева, Ж. Умарова.

Чемпионата ерригача программе гойтача хьокхамех Къилбаседа Кавказа чемпиона цIи яьккхар Къоаршой-Черсий автономни области командо. Цунна елар карара кара тела Кубоки РСФСР спорткомитета I-ча степена Диплом. ХIаьта шоллагIеи кхоалагIеи моттигаш яьхача Нохч-ГIалгIайчени Дагестанен командашта елар II-чеи III-чеи степена Дипломаш. Укхаза белгалдаккха доагIа соахка Грозне чакхъяьккхача цу тайпарча чемпионате вай республика командо кхоалагIа моттиг мара ца яьккхалта. Иштта Б. Тунгаевна, Р. Цагараевна, В. Ахмедовна духхьаша хьожайир РСФСР спорта къаман доакъой мастер яха цIи.

Вай республика команда чемпионатага кийчъеш хиннар СССР спорта мастер М. С. Эталуев вар.

М. МЕСТОЕВ,
республикански спорткомитета воккхагIвола инструктор.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

1978 ШЕРА «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ЯЗЛЕ

Газета язлу бувзама ерригача отделенешка а промышленноста предприятешкарча, транспорте, гIишлошъеча организацешкарча, дешара заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учреждененешкарча, общественни организацешкарча кепайоазув доаржадеча общественни уполномоченнешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: шера — 3 сом 12 кепиги; ялх бетта — 1 сом 56 кепиги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬА ЯЗЛЕ!

ТЕЛЕВИДЕНИ

12 ноябрь

I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Iуйренара гимнастика. 9.30—АБВГДейка. 10.00 — «Шоана, дай-ноаной». 10.30 — «Iуйренцара почта» яха музыкальни программа. 11.00 — «Дика товараш — дукхагIа». 11.30 — «Литературни дешар» В. С. Иванов. ДIадеш СССР халкъа артиста Б. Чиркова. 12.00 — Халкъий ашарий концерт. 12.30 — «Города архитектурни сибат» Ереван. Тольятти. Тында. 12.55 — «Музыкальни абонемент «Прокофьева С. камерни ашараш». Передача дIахьу СССР халкъа артиста И. И. Петрова. 13.25 — «УнахцIено». Медицинаи биологеи даькъе СССР пачхаьалкхен премей лауреатех йола Iилмаи-популярни программа. 14.10 — Фаьлт болча хьоашалгIа. «Буратинона хиннар» телевизионни художественни фильма хьалхара сери. 15.15 — «Спортлото» тираж. 15.30 — «БIаргагушдар — теша хала дар». 16.30 — «Новкъост, вай цхьана» телевизионни музыкальни фильма премьера. Вокальни цикла автор Ленински комсомола преме лауреат М. Таривердиев, стихаш М. Светлова. 16.55 — Мультипликационни фильмай программа. 17.25 — «Городаши нахи» яхача циклацара «Одесса» яха телевизионни документальни фильм. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Дуненюкъарча хьалах йола «Правда» газета политически обозревателa Ю. А. Жукова беседа. 19.00 — «Илли-77». 19.40 — «Революце кхеллар» телевизионни дуккхача серех дола художественни фильм. «ТIалатар» яха 2-гIа фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Кинопанорама. 23.00 — Художественни гимнастиках йола яхь. Москва — София.

II ПРОГРАММА

11.45 — «Де доагIар даьд: телезрителей письмоех». 12.00 — Киножурнал. 12.10 — «Вежарашха долча литература дезале». Нохч-ГIалгIай литературе вай ханара кхоллам. Филологически Iилмай кандидата Ю. Айдаева беседа. 12.25 — «Шун письмой дехарца». Концерт (нохчий меттала). 13.00 — «Сага дегах йола повесть» художественни фильм. 1 сери.

13 ноябрь

I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — «Зарядка дIаовтта!». 9.30 — «Гургал бетта сахьат». 10.00 — «Кхоачашду Советски Союза декхар». 11.30 — «КIаьнкаш, хьалхадовла!». 12.00 — Музыкальни киоск. 12.30 — «Юрта бахарашта лаьрхIа сахьат». 13.30 — Илли оал СССР халкъа артиста Серкебаева. 14.00 — Хоккеих йола СССР чемпионат. «Динамо» (М)—«Автомобилист» (Свердловск) Ленина цIерагIча Центральни стадиона спорта Дворецера трансляци. 16.20 — Дунен халкъашта юкъера панорама. 16.50 — Советски композиторий иллей темаех йола фантази. 17.00 — «Кинопикъбархой клуб». Передача дIахьу журналиста С. К. Игнатьева. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Тамашийна галиг». Мультипликационный фильм. 18.30 — «Безамца, дег тIара». Передача дIахьор РСФСР халкъа артистка Леонтьева. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 22.30 — Художественни гимнастиках йола яхь. Москва — София. «Крылья Советов» яхача спорта Дворецера передача. Йистеньлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

13.30 — «Зорька» яха дешархошта лаьрхIа передача (гIалгIай меттала). 14.00 — Концерт. 14.45 — «Сага дегах йола повесть». Художественни фильма 2-гIа сери.

РАДИО

13 ноябрь

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.18 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35 — Ашараш. 8.25 — «Шоана дукха деза муамаш». 12.10 — «ЗIовг» яха сатирически журнал. 15.15 — «Ше сийгаш». Пионерашти дешархоштеи лаьрхIа передача (гIалгIай меттала). 15.45 — «ХIара балха денна — Дикала знак!». Резерваш — балха чоъе! В. И. Ленина цIерагIча мехкдаьтта чакхдоахача заводера передача. 16.00 — Музыкальни программа. 16.30 — «Школьни глобус». 18.30 — «Ашарашца доттагIал долчарна» яха концерт.

Хоттам

Тахан республике гIоллеи Грознеи морхаш а йолаш, цхьайолча хана догIа а делхаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 0—5, Грозне 1—3 градус йIовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоанеи — ломмеи цхьайолча моттигашка йоачан а йолаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана —2 +3, дийнахьа +7 +12 градус йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхамасекретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05284. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 7972.